

نسخه‌های خریداری شده

سید محمود مرعشی نجفی

به محدودیت از معرفی همگی آنها صرف نظر نموده و ان شاء الله در فهرست نسخه‌های خطی کتابخانه که تا کنون ۲۹ جلد آن چاپ و منتشر شده است، آنها را معرفی خواهیم نمود.

۱. ترجمه فارسی کتاب المجتبی من الدعاء المجتبی: اصل عربی از ابوالقاسم علی بن موسی بن طاوس الحلّی، ترجمه از محمد قاسم که در عصر شاه سلطان حسین صفوی در شعبان سال ۱۱۲۰ هجری آن را نگاشته است. احتمالاً نسخه اصل که مؤلف برای پیشکش به شاه آماده کرده است، نسخه بسیار نفیس و هنری، خط نسخ ممتاز یکی از خطاطان سده دوازدهم هجری، زیر نویس دعاها به فارسی و خط نسخ با شنگرف صفحات مجدول به زر و شنگرف و لاجورد و سفیداب دارای یک سرلوح بسیار زیبا و پرکار رنگین در آغاز، متأسفانه برگ‌ها پراکندگی دارد و بایستی مرتب شود.

۲. چهل برگ از قرآن کریم: نسخه بسیار کهن و نفیس به خط ثلث درشت مشکی زیبا با زیرنویس فارسی، کتابت در سده ششم هجری،

برخی از مواضع به جز زیرنویس فارسی آیات، خلاصه‌ای از تفسیر قرآن به فارسی آمده است. این نسخه از نظر قدمت کتابت و خط فارسی بسیار کهن فوق‌العاده اهمیت دارد. برگ‌ها همه سالم، بدون جلد، قطع سلطانی.

طبق روال گذشته، همواره نسخه‌های خطی نفیس بسیاری برای این کتابخانه بزرگ خریداری می‌گردد و این روند هم‌اکنون ادامه دارد و در هر سال بین ۵۰۰ تا ۸۰۰ نسخه خطی گزینش شده برای این کتابخانه ایتیاغ می‌شود. در شش ماهه نخست سال جاری نیز نسخه‌های بسیاری برای این کتابخانه خریداری شده که بخش قابل توجهی از آنها مربوط به کتابخانه مرحوم آیت الله حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی می‌باشد که کتابخانه بسیار نفیسی داشته و خوشبختانه بیشترین نسخه‌های آن از سی سال قبل تا کنون طی چند مرحله از نوادگان ایشان توسط اینجانب برای این کتابخانه خریداری گردیده است. در تابستان سال جاری نیز بخش دیگری از این کتابخانه مهم که دارای ۹۳ نسخه خطی نفیس بود، در شهرستان بروجرد از نوادگان آن مرحوم برای این کتابخانه خریداری گردیده و چند نسخه از آنها در این گزارش معرفی شده است.

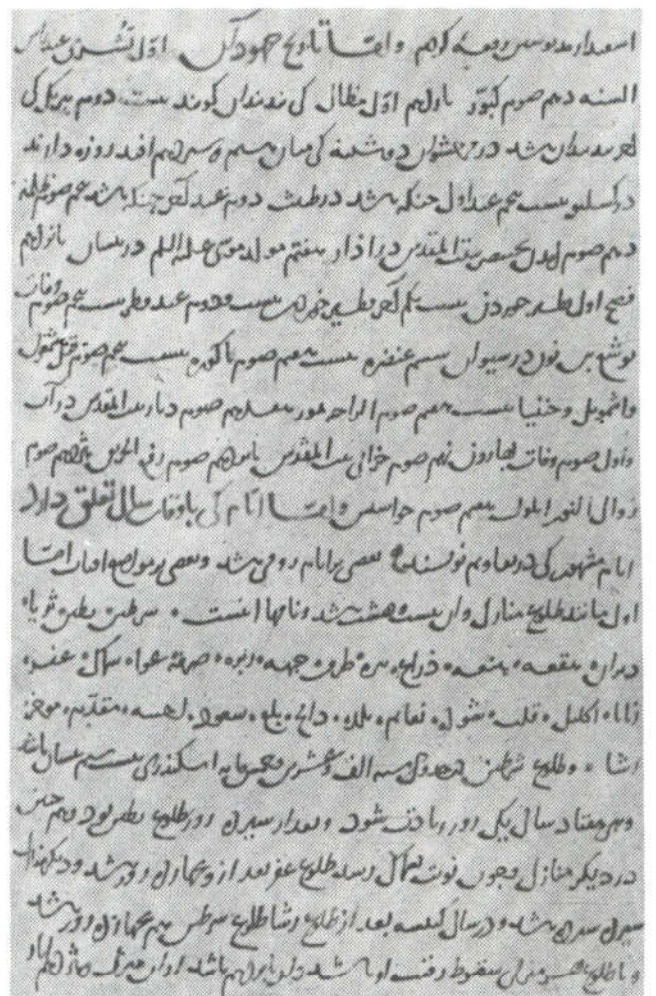
همچنین ۳۰ نسخه خطی بسیار نفیس و کهن دیگر به غیر از نسخه‌هایی که ذیلاً معرفی نموده‌ام در یکی از کشورهای خارج برای این کتابخانه خریداری گردید و متأسفانه مربوط به فردی از مجموعه داران قدیم در تهران بوده که در دو سال قبل در گذشته و نسخه‌های ایشان مشخص نیست که چگونه و به دست چه کسی از کشور خارج شده است. گزارش سی نسخه یاد شده را نیز در گزارشی جداگانه در این شماره آورده‌ام.

در میان نسخه‌های خریداری شده در ۶ ماه نخست سال جاری، نسخه‌های بسیار مهم و نفیسی وجود دارد که از جمله نسخه‌های مهم جهان به شمار می‌آیند. ان شاء الله در فرصت‌های بعدی به معرفی تفصیلی برخی از آنها خواهم پرداخت. خدای را سپاس که این نسخه‌های عزیزالوجود نصیب این کتابخانه بزرگ گردید و باعث شد که به خارج از کشور نرود. یادآوری می‌شود غیر از نسخه‌هایی که به ترتیب در زیر معرفی شده‌اند، نسخه‌های دیگری نیز وجود دارد و نظر

قرآن کریم، با زیرنویس فارسی، کتابت در سده ۶ هجری، قطع سلطانی

۳. کتاب زیج ایلخانی (فارسی): از خواجه نصیرالدین طوسی، متوفی ۶۷۲ هجری نسخه بسیار کهن و نفیس و گرانبها. این نسخه تا کنون چاپ نشده و فقط ۲ یا ۳ نسخه دیگر - یکی در کتابخانه لندن و یکی در کتابخانه ملی پاریس و یکی هم در کتابخانه آستان قدس رضوی موجود است - که هر ۳ نسخه کهن نیستند و همه آنها ناقص هستند و این تنها نسخه کامل است که نزدیک عصر مؤلف یعنی از حدود سال ۶۷۲ هجری تا ۶۹۵ هجری کتابت شده است و از لحاظ کامل بودن و کهن بودن فوق‌العاده اهمیت دارد.

زیج ایلخانی، خواجه نصیرالدین طوسی، کتابت در اواخر سده ۷ هجری

الحائر الی تخطیط فصل الدائر در خزانه صبیحیه در سلاء رباط مغرب وجود دارد که احتمالاً این نسخه نباشد. نسخه کهن و گرانبها و بی نظیر. نسخه اول و دوم هر دو از یک مؤلف است که در حقیقت نسخه اصل می‌باشد؛ زیرا بر مؤلف خوانده و تصحیح شده و برخی از برگ‌ها قلم‌خوردگی بسیار دارد. عناوین شنگرف دارای اشکال هندسی باشنگرف، قطع وزیری. این مجموعه از چند جهت فوق‌العادگی دارد: نخست آن‌که تا کنون چاپ نشده، دوم آن‌که بسیار کهن می‌باشد؛ زیرا در اوایل سده نهم قمری در حیات مؤلف کتابت شده است؛ سوم آن‌که بر خود مؤلف خوانده شده است. این نسخه نیز جزو کتابخانه مرحوم حاج میرزا محمود و فرزندش میرزا محمد طباطبائی بروجدی بوده است.

برگی از الجامع المفید فی بیان اصول التقویم والموالید، به تصحیح مؤلف، کتابت در اوایل سده ۹ هجری در عصر مؤلف، شماره موقت: ۹۲۸۶

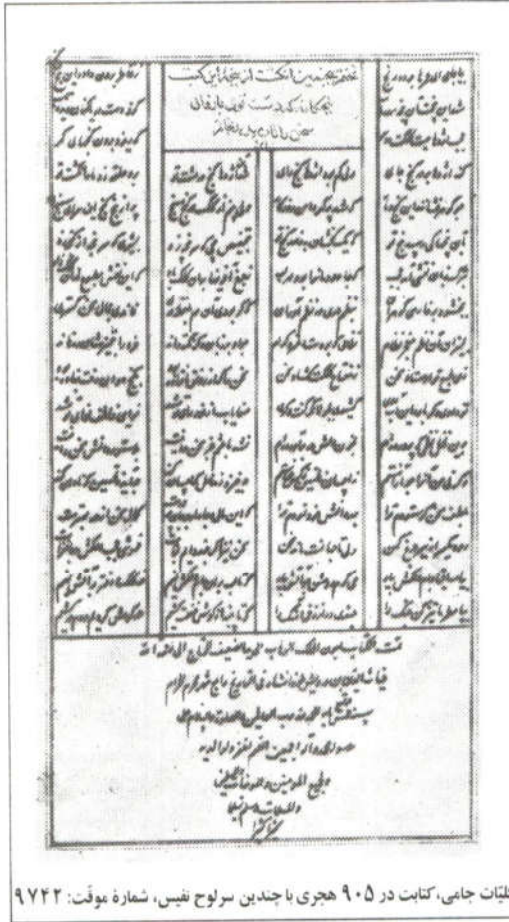
۴. دو کتاب بسیار مهم و کهن نایاب و بی نظیر در یک جلد: الف. الجامع المفید فی بیان اصول التقویم والموالید (عربی): از شیخ ابوالعباس احمد بن رجب معروف به ابن‌المجدی، متوفی حدود ۸۵۰ هجری، نسخه‌ای از این کتاب در هیچ جا و هیچ فهرستی وجود ندارد. شامل مقدمه و ۳ مقاله و خاتمه. ب. ارشاد المسائل الی اصول المسائل معروف به شرح رساله ستینی در هندسه و ریاضی: از همان مؤلف رساله اول فقط یک نسخه از این کتاب آن هم به نام ارشاد

۵. کلیات کامل دیوان فارسی نورالدین عبدالرحمن بن احمد جامی (متولد سال ۸۱۷ هجری و متوفی به سال ۸۹۸ هجری): نسخه بسیار نفیس و هنری و گرانبها و ممتاز که ظاهراً برای خزانه یکی از سلاطین کتابت شده است. دارای ۱۳ سرلوح رنگین بسیار زیبا از آب طلای ناب و لاجورد و شنگرف همزمان با کتابت نسخه، خط نستعلیق خوش، عناوین با خط نسخ و با آب طلا و زعفران و شنگرف و لاجورد. کتابت نسخه در سال ۹۰۵ هجری یعنی ۷ سال پس از

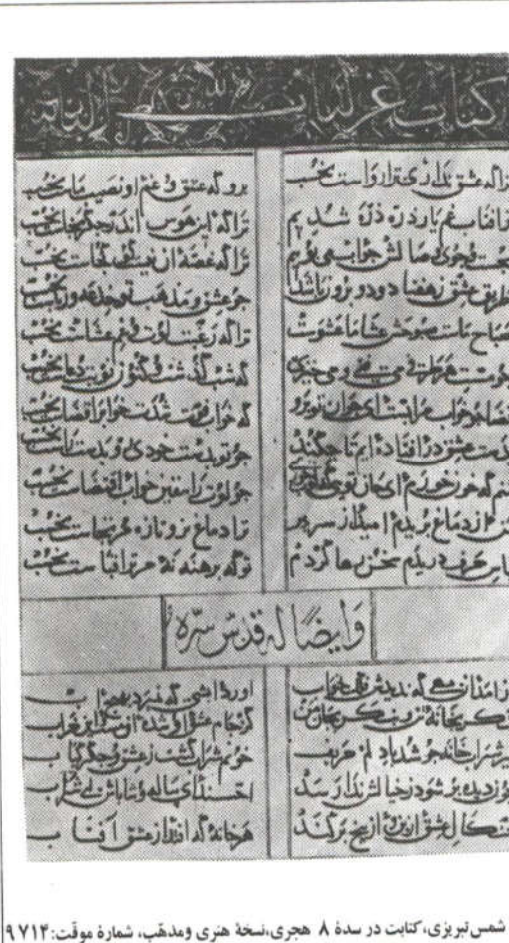
رنگی ترسیم شده. این نسخه از لحاظ خط نیز یقیناً به خط یکی از برجسته‌ترین استادان خط در سده سیزدهم هجری بوده است و متأسفانه نامش نیامده است. این نسخه در کتابخانه یکی از شاهزادگان عصر قاجار بوده و نامش محو شده است. از نظر شیوه تذهیب این نسخه فوق‌العادگی دارد و در کمتر نسخه‌ای این چنین با ظرافت و زیبایی تذهیب و ترصیع شده است.

۸. بهارستان جامی: از عبدالرحمن جامی، شامل نظم و نثر و دارای حکایت فارسی دل‌نشین ادبی شامل ۸ روضه که جامی برای فرزند خود ضیاءالدین یوسف آن را نوشته است. این نسخه نیز از نظر خط و تذهیب و هنر بسیار ارزشمند است. خط نستعلیق ممتاز درجه اعلا به خط استاد هجری حسن بن محمد یکشهری که در جمادی الاول سال ۱۰۳۰ هجری آن را کتابت کرده و همزمان با کتابت نسخه را با تذهیب بسیار عالی و نفیس آراسته‌اند. از خصوصیات این نسخه هنری نفیس آن که در هر صفحه، در محل‌هایی که خالی است با اشکالی به رنگ‌های گوناگون آرایش یافته است.

۹. السرائر الحاوی لتحریر الفتاوی (عربی): شیخ فقیه ابی جعفر محمد بن منصور بن احمد بن ادريس بن حسین بن قاسم بن عیسی العجلی الحلی (معروف به ابن ادريس حلی) متوفی به سال ۵۹۸ هجری، این کتاب را مؤلف در سال ۵۸۸ هجری به پایان برده و در فقه شیعی نوشته. نسخه کامل و فقط یک برگ از پایان افتاده است. معمولاً نسخه‌های کهن این کتاب که در سده‌های ششم یا هفتم هجری کتابت شده باشد، بسیار نادر و یا اصلاً وجود ندارد. این نسخه دقیقاً در نیمه نخست سده هشتم هجری به خط نسخ

کلیات جامی، کتابت در ۹۰۵ هجری با چندین سربلوح نفیس، شماره موقت: ۹۷۲۲

دیوان شمس تبریزی، کتابت در سده ۸ هجری، نسخه هنری ومدقّب، شماره موقت: ۹۷۱۴

درگذشت جامی به خط زیبای غیاث‌الدین بن درویش طوغان‌شاه، صفحات مجدول و دارای کمند، صفحات ۴ ستونی، قطع رحلی. نسخه بسیار تمیز، احتمالاً این نسخه با نسخه‌های چاپی فرق دارد و بیشتر از نسخه‌های چاپی می‌باشد. ۶. دیوان شمس تبریزی (فارسی): ملای رومی جلال‌الدین صاحب مثنوی، این دیوان را ملای رومی به نام استاد و مرشد خودش شمس‌الدین محمد بن علی بن ملک داود تبریزی صوفی سروده است. نسخه بسیار مهم و نفیس و بی‌نظیر و کهن و هنری. اول آن دقیقاً در سده هشتم هجری کتابت شده؛ دیگر آن که دارای بیش از پانزده تا بیست سربلوح رنگین زیبا از همان سده هشتم هجری می‌باشد؛ خط نسخ بسیار ممتاز و درشت، خط عناوین ثلث درشت با شنگرف و لاجورد، قطع وزیری بزرگ. این نسخه از

نظر قدمت تاریخ کتابت فوق‌العاده گرانبها و دارای اهمیت می‌باشد. صفحات مجدول با آب‌طلای ناب و شنگرف و لاجورد.

۷. گزیده دیوان حکیم سنائی وحدیقه سنائی: نسخه نفیس و گرانبها و سراسر از آب‌طلای ناب. خط نستعلیق ممتاز به خط یکی از خطاطان نستعلیق نامدار سده سیزدهم هجری. صفحه ۱ و ۲ دارای تذهیب فوق‌العاده پرکار شیراز و گرانبها و بی‌نظیر و مذهب و مرصع، برگ‌ها متن و حاشیه شده، صفحه ۲ و ۳ نیز دارای طرح اسلیمی از گل و بوته با آب‌طلای ناب و شنگرف، بین‌سطور ۴ صفحه نخست دندان‌موشی رنگین صفحات مجدول با آب‌طلا و دارای کمند، در صفحه پایانی یک شمایل از وجود مبارک مولا امیرالمؤمنین به صورت

۱۹. کتاب اختیارات بدیعی در طب (فارسی): از حاج زین العابدین عطار، علی بن حسین انصاری از پزشکان مشهور نیمه دوم سده هشتم هجری، نسخه نفیس و کهن، کتابت در نیمه دوم سده نهم هجری، خط نسخ، عناوین شنگرف، چند برگ از آغاز و نیمه نو نویسی شده و برگ پایانی افتاده است.

۲۰. جلد دوم جامع احکام القرآن والمبین لما تضمن من السنة جامع احکام القرآن والمبین لما تضمن من السنة (ای الفرقان (عربی): از قاضی ابی بکر بن العربی، نسخه نفیس و کهن کتابت در ۱۳ جمادی الآخر ۷۸۳ هجری، خط نسخ محمد بن اسماعیل بن موسی که نسخه را برای خودش کتابت کرده است. چند علامت تصحیح و مقابله نسخه در پشت برگ آغاز نسخه آمده همچنین تملک مرحوم آیت الله حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی در رمضان سال ۱۲۷۴ هجری با مهر بیضی وی آمده است.

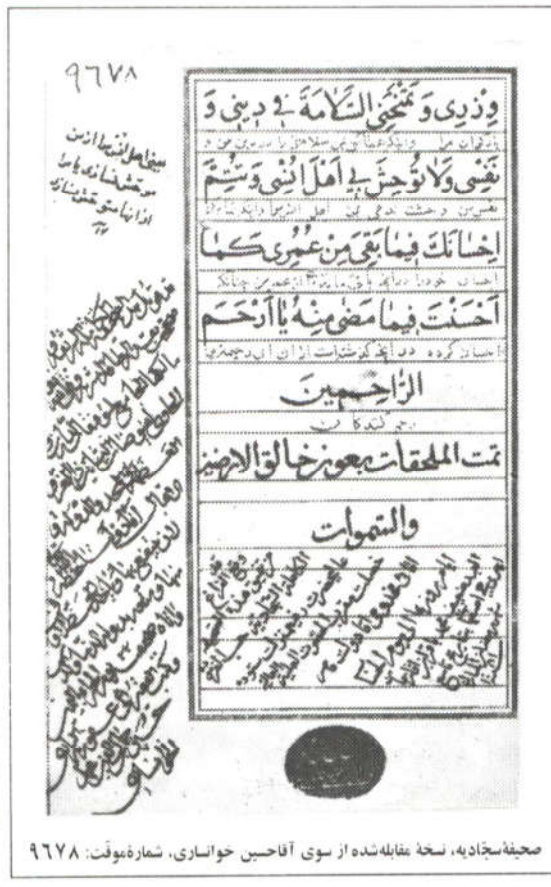
۲۱. مجموعه آثار علمی از اصول و فقه به (عربی): میرزای قمی، ابوالقاسم بن حسن گیلانی، نسخه نفیس و به جز چند برگ بقیه نسخه به خط مبارک میرزای قمی است و دارای قلم خوردگی بسیار می باشد. خط نستعلیق و اندکی نسخ، کتابت: سده سیزدهم هجری.

۲۲. کتاب علاج الآلام والنفس (فارسی در طب): از عالم فقیه عارف مرحوم ملا محمد حسین معروف به ملا مؤمنایزدی اردکانی،

تا کنون چاپ نشده و در هیچ یک از فهرس موجود نام آن نیامده است، قطع رحلی، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، کتابت در سده سیزدهم هجری.

۲۳. رساله در منطق (عربی): ناشناخته، عربی، برگ های آغاز و انجام افتاده، نسخه کهن و بسیار نفیس، کتابت سده هشتم هجری، خط نسخ، عناوین شنگرف، قطع رقعی کوچک، جلد مشمعی مشکی.

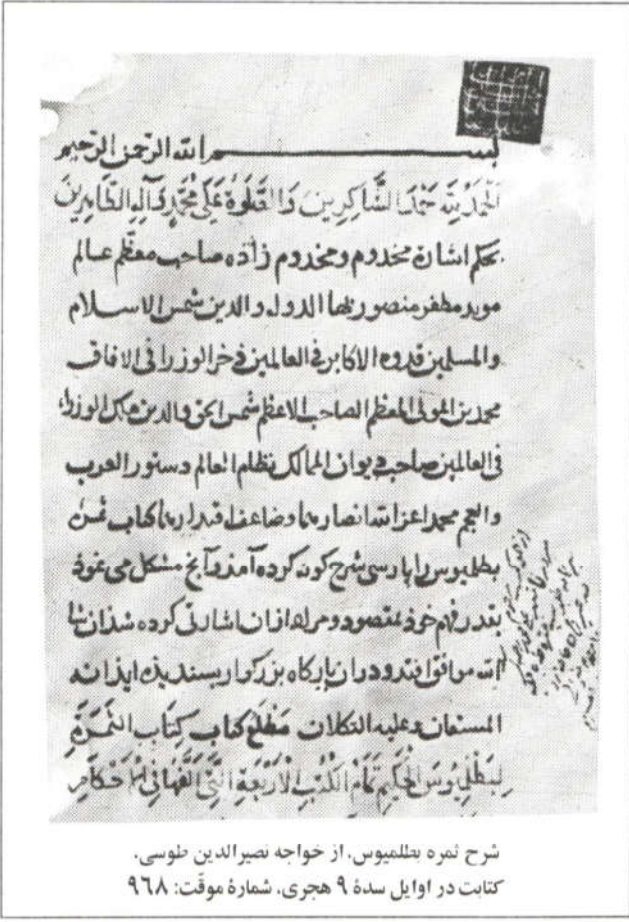
۲۴. کتاب اکمل التیسیر البیان فی تخریج آیات القرآن یا کشف الآیات (فارسی): از حبیب الله بن حاجی نورالله معروف به شاه نور اصفهانی، نسخه نفیس و نایاب و در هیچ یک از فهرس موجود نام آن نیامده است. احتمالاً در اوایل سده دوازدهم هجری و در حیات مؤلف کتابت شده است. خط نسخ درشت آیات

صفحه سجاده، نسخه مقابله شده از سوی آقا حسین خوانساری، شماره موقت: ۹۶۷۸

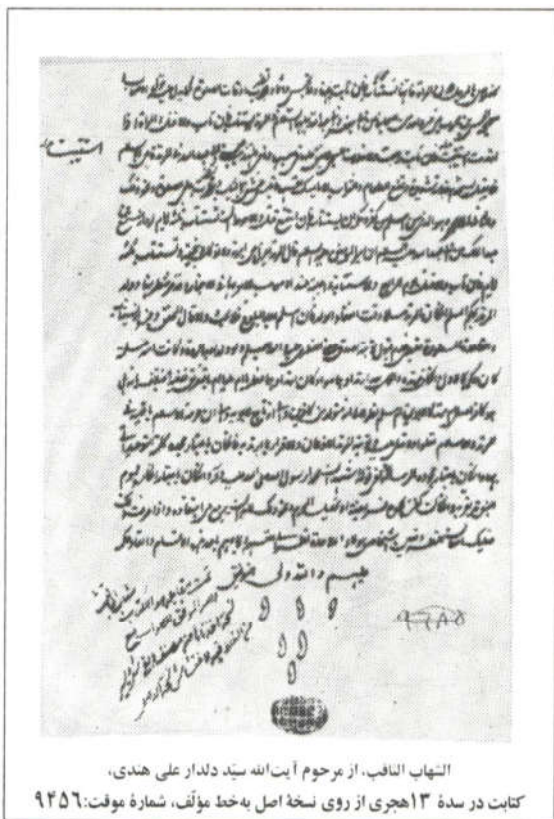
۱۷. تفسیر الکشاف (جلد دوم): جارالله محمود زمخشری، عربی، نسخه کهن و نفیس، دقیقاً در نیمه نخست سده هشتم هجری در قلعه سلطانیه زنجان در عصر هلاکوخان کتابت شده است. خط نسخ، عناوین مشکی درشت، نسخه اندکی فرسوده شده و نیاز به مرمت علمی دارد.

۱۸. صحیفه مبارکه سجاده: امام سجاد زین العابدین علیه السلام، نسخه نفیس و هنری به خط نسخ بسیار زیبای محمد باقر بن آقا زمان ابهری چی اصفهانی در ۹ رمضان سال ۱۰۸۱ هجری با زیر نویس فارسی به خط نسخ ریز با شنگرف، صفحات مجدول به زر و دارای کمند، برگ اول دارای سرلوح رنگین زیبا از عصر صفوی، در برگ پایانی نسخه، دستخط مبارک مرحوم آقا حسین بن آقا جمال خوانساری اصفهانی آمده که نسخه را خود مقابله و تصحیح نموده است.

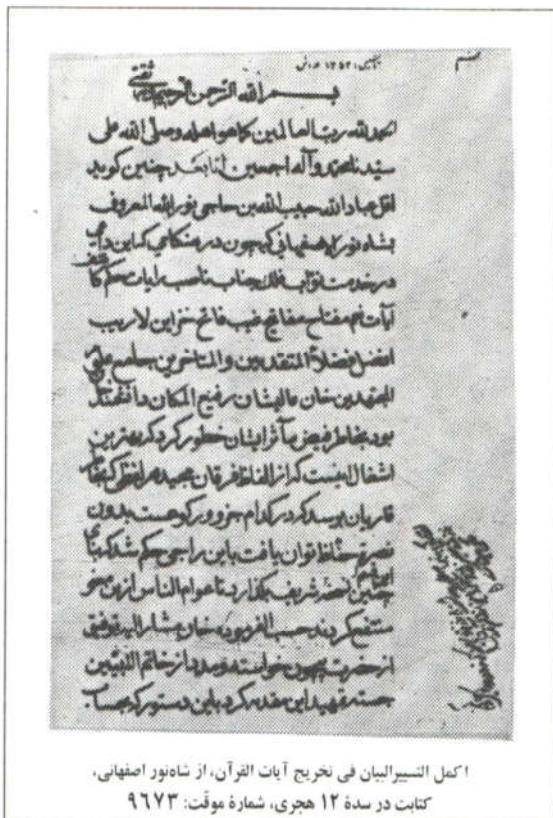

شرح نمره بظلمیوس، از خواجه نصیرالدین طوسی، کتابت در اوایل سده ۹ هجری، شماره موقت: ۹۶۷۸

حاشیه بر سورة الفاتحه، تفسیر انوار التنزیل قاضی بیضاوی (عربی):
از ملا شیخ ابن الصوفی الیاس الکردی الارموی الاشنوی منشأ و موطناً
و المدنی مسکناً و مدفنأ، عربی، نسخه نفیس چاپ نشده، قطع رقعی،
خط نسخ، عناوین شنگرف، کتابت: اوایل سده سیزدهم هجری، جلد
تیماح قهوه‌ای سیر.

الشهاب الثاقب. از مرحوم آیت الله سید دلدار علی هندی.
کتابت در سده ۱۳ هجری از روی نسخه اصل به خط مؤلف، شماره موقت: ۹۴۵۶

اکمل التیسیر البیان فی تخریج آیات القرآن، از شاه نور اصفهانی،
کتابت در سده ۱۲ هجری، شماره موقت: ۹۶۷۳

۲۵. رساله لمحمد الرازی جوابا لعمادالدين في علم البادي تعالى
و فيها اسناد الاضطراب الي الشيخ الرئيس - كتاب له إلى الشيخ
السهورودي - واخرى الى الصدر النيشابوري - شرح خطبة التوحيد
و الخطبة بعد الانصراف من صفين و الخطبة الشقشقية من خطب
امير المؤمنين عليه السلام - ندبة الامام زين العابدين عليه السلام - رساله في تقسيم
العلوم به فارسي - اشعار عمادالدين فقيه كرمانی - كتاب في شرح
مشكلات و ضبط مبهمات على ترتيب كتب الفقه - رساله في التطبيق
بين العالمين - لقاطات شتى - فصل في الاشتقاق و لعله من تفسير الرازی
- رساله سرّ الصلوة (به عربي)، كتابت در سال ۷۵۵ هجری - انتخاب من
كتاب نتائج الافكار - مالا يحتاج اليه من العلوم كتابت در سلخ ذي حجه
۷۵۵ هجری و فيه ما يتعلق باصول الفقه و الفقه و الكلام و المنطق
و الطبيعيات و الالهيات و الحساب و الهيئه و الاسطرلاب
و الموسيقى، اين مجموعه بی نظير و كهن در كتابخانه مرحوم
صدرالافاضل شیرازی بوده و شرحی در برگ آغاز نسخه آورده است.
خط نسخ عناوین شنگرف.

۲۶. الشهاب الثاقب (عربی و فارسی): مرحوم آیت الله سید علی
معروف به سید دلدار علی هندی، متوفی ۱۲۳۵ هجری، نسخه نایاب
که تا کنون چاپ نشده است، نسخه از روی نسخه اصل به خط مؤلف
کتابت و تصحیح شده است، کتابت در سده سیزدهم هجری، عناوین
شنگرف، قطع وزیری بزرگ.

مجموعه دو کتاب در یک جلد: ۱. محرق الفؤاد در مقتل
(فارسی): از حیدر علی بن محمد شفیع، ۲. مقتل عربی: ابی مخنف،

۲۷. ۵ رساله در رمل: ۱. کتاب اختیارات در رمل (فارسی): از
محمد بن حسین رازی، ۲. منتخب کتاب مفتاح الكنوز در علم رمل
(فارسی): از حیدر بن محمد بن محمد البخاری بر طریقه دانیال نبی،
۳. رساله تحفه به فارسی در رمل شامل ۴ مقاله از ناصرالدین احمد بن
حیدر بن محمد شیرازی، ۴. احکام دوازده گانه از کتاب مفتاح الكنوز
در علم رمل (فارسی)، ۵. رساله در احکام برف و باران و سرما که
کدام روز آید به طریقه علم رمل، نسخه نفیس و کهن، کتابت سده نهم
هجری، همگی رساله‌ها به خط نستعلیق زیبای یک کاتب که در
حدود سمرقند و بخارا کتابت کرده است. عناوین شنگرف.

۲۸. صحیفه مبارکه سجاده حضرت سجاد عليه السلام (عربی): نسخه
نفیس که بر عالم معروف عصر صفوی مولی صالح بن عبدالکریم
بحرانی خوانده شده و تصحیح گردیده است. و در دو موضع دستخط
مبارک سال ۱۰۶۸ و ۱۰۷۰ هجری ایشان در برگ پایانی آمده است،
نسخه را مالک آن سید محمد تقی بر آن عالم بزرگوار خوانده
و تصحیح کرده است. همچنین دستخط جعفر بن کمال الدین که نسخه
را خوانده و تصحیح کرده است.

و قیام وی (فارسی): ناشناخته، نام کتاب بنابر آنچه در صفحه دهم این نسخه آمده است، شامل مقدمه و ده فتح و خاتمه، قطع رقیعی بزرگ، نسخه نفیس و چاپ نشده که نامش در فهرس نیامده است. برگ آغاز و انجام افتاده است، کتابت در سده سیزدهم هجری، عناوین قرمز.

۳۵. رساله در تجوید (فارسی): از محمد زمان بن حاج محمد طاهر تبریزی، خط نسخ و نستعلیق، قطع رقیعی بزرگ، کتابت در سده سیزدهم هجری.

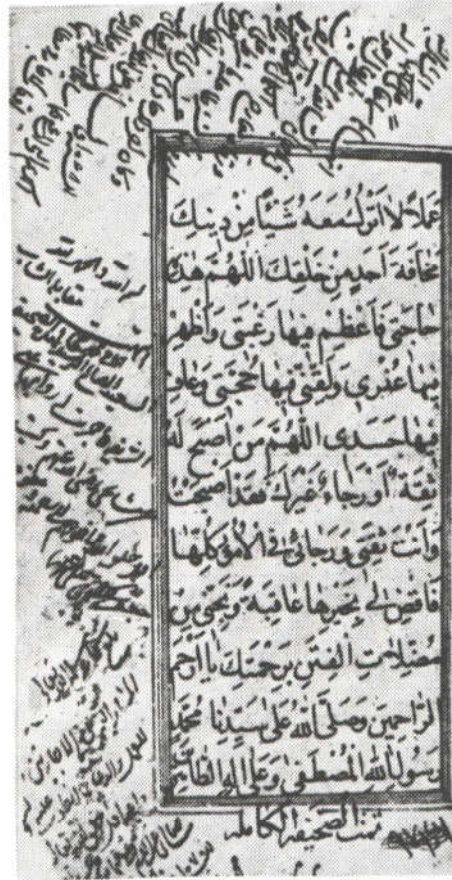
۳۶. کتاب المطالب المظفریة فی شرح الرسالة الجعفریة فی فقه الصلوة (عربی): از سید امیر محمد بن ابی طالب موسوی حسینی استرآبادی از شاگردان محقق کرکی، خط نسخ عناوین شنگرف، کتابت در ۱۱۳۵ هجری به خط نسخ هادی بن صالح خرم آبادی در شهر خرم آباد، قطع رقیعی.

۳۷. تحفة الابرار ج ۲ (فارسی): از آقا محمد جعفر بن آقا محمد علی بن وحید

بهبهانی کرمانشاهی، متوفی ۱۲۴۵ هجری و مدفون در کنار قبر پدر خود در کرمانشاه، نسخه اصل و به خط مبارک مؤلف در جمادی الاول سال ۱۲۳۳ هجری، نسخه مقابله و تصحیح شده است. قطع رقیعی. این کتاب چندین جلد بوده و این نسخه جلد دوم کتاب می باشد.

۳۸. مجموعه ۳ رساله نفیس در یک مجلد، بدین ترتیب: ۱. الرشاد فی شرح الارشاد للفتاوانی در نحو (عربی): محمد بن شریف الحسینی، ۲. حاشیه متوسط (عربی): ناشناخته، ۳. حاشیه ناشناخته (عربی): ناشناخته، کتابت در رمضان ۸۹۵ هجری در قم، خط نسخ و نستعلیق از مبارکشاه بن موق الدین بن شیخ علی بغدادی، عناوین شنگرف. وی نسخه را برای خود استنساخ نموده است. ۲. ناشناخته، این رساله را مؤلف برای فرزند خود نگاشته است، کتابت در دوشنبه ۱۶ محرم سال ۸۹۶ هجری به خط همان کاتب رساله اول، عناوین شنگرف، ۳. حاشیه عربی، ناشناخته، کتابت در ۱۵ صفر سال ۸۹۶ هجری به خط همان کاتب دو رساله قبلی. این مجموعه بسیار نفیس و گرانبها می باشد. قطع رقیعی کوچک.

۳۹. مجموعه چند رساله در یک جلد ۱. رساله جهادیه (فارسی): از قائم مقام فراهانی، ۲. قصیده فارسی: میرزا ابوالقاسم فندرسکی،

صفحه سجاده، به تصحیح شیخ صالح بن عبدالکریم بحرانی، شماره موقت: ۹۷۳۱

۲۹. بخشی از کتاب قواعد الاحکام (عربی): علامه حسین بن یوسف بن مطهر حلّی، مشهور به علامه حلّی، متوفی ۷۲۶ هجری، نسخه نفیس که بر علامه محمد باقر مجلسی (صاحب بحار الانوار) خوانده شده و در چند جا در حاشیه عبارت بلغ سماعاً آید الله تعالی، به خط مبارک علامه مجلسی آمده است.

۳۰. جزء ۶ کتاب بُشری الوصول الی اسرار علم الاصول (عربی): مرحوم آیت الله حاج شیخ محمد حسن بن عبدالله مامقانی نجفی ساکن نجف اشرف، این کتاب در چندین جلد نوشته شده و خوشبختانه دوره کامل آن در این کتابخانه بزرگ موجود می باشد و تا کنون چاپ نشده است. خط نسخ و نستعلیق، عناوین مشکئی، برگ پایانی افتاده، احتمالاً نسخه اصل به خط مؤلف.

۳۱. الفصول الغرویة فی الاصول الفقهیة (عربی) جلد اول: از شیخ محمد

حسین بن محمد رحیم یا عبدالرحیم تهرانی اصفهانی حائری، متوفی ۱۲۵۰ هجری و برادر شیخ محمد تقی صاحب حاشیه بر معالم، نسخه اصل به خط مؤلف که در سال ۱۲۲۸ هجری آن را کتابت کرده و نسخه اول و به صورت مسوده می باشد و دارای قلم خوردگی و افزودگی مطالب در حواشی و برگ های اضافی است. قطع رقیعی، خط نستعلیق، عناوین مشکئی، نسخه کمی فرسوده شده و نیاز به ترمیم جدی دارد.

۳۲. نقد الرجال - در رجال شیعه (عربی): میر مصطفی تفرشی، نسخه نفیس مؤلف شخصاً با نسخه اصل مقابله و تصحیح کرده است و در برگ پایانی نسخه با خط خود تصریح نموده است.

۳۳. دو کتاب نفیس در یک جلد: ۱. الانوار و مفتاح السرور والافکار فی مولد النبی المختار ﷺ (عربی): ابوالحسن احمد بن عبدالله بکری، ۲. کشف الیقین فی فضائل امیرالمؤمنین علیؑ: علامه حلّی، کتاب اول از جمله مصادر علامه مجلسی در تألیف کتاب بحار الانوار بوده و نسخه بسیار نفیسی است به خط نستعلیق خوش، عناوین شنگرف، کتابت سده یازدهم هجری، نسخه مقابله شده، کتاب دوم نیز به خط کاتب کتاب اول، قطع وزیری، عناوین شنگرف.

۳۴. کتاب المختار فی الاخیار در احوال مختار بن ابی عبیده ثقفی

۳. اشعار مختلف: ناشناخته، ۴. رساله نظام التواریخ (فارسی): قاضی ناصرالدین ابوسعید عبدالله بن قاضی محمد بیضاوی در تاریخ انبیاء و خلفا و اوصیاء و ائمه اطهار علیهم السلام، ۵. قانون الشفاء در طب (فارسی): حاج محمد علی بن اسکندر سیروانی، ۶. نثر اللئالی (عربی): امیرالمؤمنین علیه السلام، ۷. رساله در طب (فارسی): ناشناخته، ۸. بخشی از کتاب طب النبی (عربی)، ۹. وصیت‌نامه لقمان حکیم به فرزند خود (فارسی): لقمان حکیم به صورت اشعار، ۱۰. رساله در احکام کواکب (فارسی): ناشناخته، تمامی مجموعه به خط یک کاتب، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، قطع جیبی، کتابت در نیمه نخست سده سیزدهم هجری.

۴۰. المبادی اللغویه من شرح تجرید الاصول (عربی) جلد اول: اصل از مولی محمد مهدی بن ابی ذر نراقی، متوفی به سال ۱۲۰۹ هجری و این شرح حاضر از فرزندش مولی احمد بن محمد مهدی نراقی متوفی ۱۲۴۵ هجری به مرض ویا، نسخه را کاتب از روی نسخه اصل به خط مؤلف در ۹ محرم سال ۱۲۱۶ هجری کتاب کرده، خط نسخ عبدالعلی بن ابوطالب شوشتی، عناوین نانوشته، قطع رقعی.

۴۱. مجموعه روزنامه سرحدیه، شامل گزارشات گوناگون که در سال ۱۲۸۷ هجری از تبریز و اندکی از ماکو برای مرکز نوشته شده است، در عصر قاجار (فارسی): مؤلف مجهول، نسخه نفیس و تاریخی، خط شکسته نستعلیق، عناوین مشکی قطع رحلی.

۴۲. منهج التحقيق فی مسئله التوسعة والتضييق (عربی): شیخ اسدالله بن حاج شیخ اسماعیل ذرفولی کاظمی متوفی ۱۲۹۰ هجری، کتابت سه شنبه سوم رجب ۱۲۵۱ هجری (در عصر مؤلف) و به خط فرزند مؤلف به نام محمد حسن، این نسخه با نسخه اصل به خط مؤلف مقابله و تصحیح شده خط نسخ، دارای قلم خوردگی بسیار.

۴۳. شرایع الاسلام (عربی): محقق حلی از علمای سده سیزدهم هجری، عربی، نسخه را نصیرالدین حسین بن عبدالوهاب بن جلال‌الدین محمد الحسنی الحسینی الطباطبائی در ربیع الاول ۱۱۶۴ هجری بر استاد خود

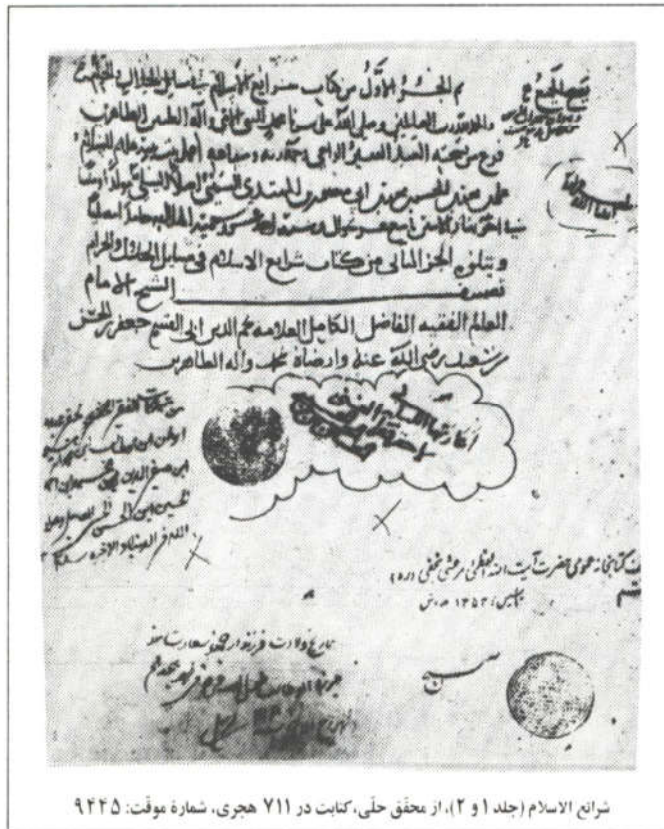
میر عبدالرضا ابن میر جلال‌الدین محمد الحسنی الحسینی یعنی عموی خودش که از علمای بزرگ بوده، خوانده و آن را تصحیح کرده است. آثار مقابله با عبارت بلغ قبلا در اکثر صفحات مشهود است. کتابت چند تملک از جمله سلامه الله الحسینی ابن شاه میرزا حسینی. کتابت نسخه در نیمه نخست سده سیزدهم هجری به خط نسخ خوش. عناوین شنگرف، قطع رحلی، متأسفانه اوراق نسخه پراکنده دارد و مشوش است که بایستی مرتب شود.

۴۴. نهاية الاصول (عربی): علامه حلی، عربی، نسخه با یک واسطه با نسخه اصل مقابله و تصحیح شده است. کاتب محمد بن زین العابدین موسوی در دوم ذی‌قعدة سال ۱۲۴۳ هجری که احتمالاً یا مؤلف روضات الجنات است یا برادر او و یا کس دیگر. خط نسخ، عناوین قرمز، برگ آغاز و انجام افتاده است.

۴۵. کتاب الغیبة (عربی): از شیخ محمد بن ابراهیم حفص نعمانی، نسخه بسیار نفیس که مرحوم آیت‌الله حاج میرزا یحیی بن محمد شفیع اصفهانی در ربیع الثانی سال ۱۳۱۶ هجری با نسخه دیگر تصحیح و مقابله نموده و دستخط وی در برگ پایانی و نیز در چند جای دیگر در سال ۱۲۷۹ هجری به خط نسخ احمد بن حسن بن علی ملقب به ابی قفطان السعدی اصلاً و النجفی مسکناً به چشم می‌خورد، قطع رقعی، عناوین شنگرف.

۴۶. کتاب در امامت (فارسی): ناشناخته، نسخه به خط مؤلف، در نیمه دوم سده سیزدهم هجری. در برگ پایانی دو سطر آخر آمده که مؤلف کتاب در روز دهم شوال سال ۱۲۹۳ هجری در گذشته است. قطع جیبی، خط شکسته نستعلیق و با قلم خوردگی بسیار.

۴۷. کتاب در اعمال ایام و لیالی سه ماهه رجب و شعبان و رمضان (فارسی): از دوست محمد بن عبدالرحیم حسینی که در عصر شاه طهماسب اول صفوی و به نام وی آن را نگاشته و از آثار سیدین طاووس و دیگر بزرگان سودجسته، نسخه با خط نسخ ممتاز، کتابت در رمضان ۱۰۹۴ هجری نزدیک با عصر مؤلف مقابله شده، صفحات مجدول، عناوین شنگرف دارای سرلوح رنگین کوچک از

شرایع الاسلام (جلد ۱ و ۲)، از محقق حلی، کتابت در ۷۱۱ هجری، شماره موقت: ۹۲۴۵

برگ آغازین جلد دوم تفسیر الکشاف، زمخشری، کتابت در سده ۸ هجری، شماره موقت: ۹۶۸۱

عصر صفوی، قطع رقعی.

۴۸. کتاب در اخلاق (عربی): مؤلف مجهول، این نسخه جلد دوم از خزینه نهم از خزینه چهاردهم از خزینه نهم، شامل خلق السموات و الارض و ما فيها، نسخه نفیس و چاپ نشده، قطع وزیری، خط نسخ، عناوین شنگرف، کتابت در سده یازدهم هجری، تملکی از محمد حسین المجتهدی در سال ۱۱۳۵ هجری در پشت برگ آغازین آمده است. نسخه قطور احتمالاً نزدیک به هشتصد صفحه، تمامی این نسخه جلد دوم کتاب است.

۴۹. مجموعه ۳ رساله در یک جلد: ۱. کتاب فواکه المتعلمین (عربی): حاج ملا محمد قاینی، امام جماعت حرم مطهر امام رضا علیه السلام و مدرس مدرسه فاطمیّه در مشهد مقدس، فرزند کربلایی محمد تقی قاینی. مؤلف این کتاب را در سال ۱۲۶۰ هجری در مشهد مقدس نگاشته است، ۲. رساله در وقف و اقسام آن (فارسی) شامل سه فصل: مؤلف ناشناخته، ۳. رساله در زکوة (عربی): مؤلف ناشناخته، رساله اول چاپ نشده، خط نسخ، کتابت در پنجشنبه ۷ شعبان سال ۱۲۶۵ هجری به خط نسخ محمد حسین ولد آقا محمد علی قزوینی الاصل در مشهد مقدس در تکیه حاج آقا جان معمارباشی. دو رساله دیگر کتابت در سده سیزدهم هجری، قطع رقعی.

۵۰. سیف الواعظین فی حروب امیرالمؤمنین و بعض غزواته (فارسی): از شیخ محمد حسن بن محمد ابراهیمی بن الحاج محتشم اردکانی یزدی واعظ، متوفی ۱۳۱۵ هجری، استاد مرحوم آیت الله سید محمد کاظم طباطبائی یزدی صاحب عروة الوثقی، خط نسخ، عناوین نانوخته، خط عبدالرحیم بن ابراهیم بن احمد یزدی المسکن، و الحائری المدفن، اوایل سده چهاردهم هجری، قطع رقعی.

۵۱. مثنوی فارسی خزائن الفوائد در توحید و نبوت و امامت با آیات و اخبار از عامه و خاصه و مداخل ائمه اطهار علیه السلام: از شرف الدین محمد بن محمد رضا تبریزی متخلص به مجذوب، کتابت در ۱۱۹۰ هجری، خط نستعلیق خوش، برگ آغاز افتاده، صفحات مجدول بازر، عناوین مشکی، قطع رقعی.

۵۲. وسیلة الشفاعة در دعا (فارسی): محمد بن مرتضی (نورالدین کاشانی، برادر فیض کاشانی) او نورالدین محمد اول است و نورالدین محمد اخباری نورالدین دوم و نوه برادر فیض کاشانی است، نسخه نفیس، خط نسخ ممتاز، کتابت سده یازدهم هجری در عصر مؤلف، قطع جیبی، صفحات مجدول به طلا و لاجورد، عناوین شنگرف.

۵۳. تفسیر الکشاف (عربی): جارالله زمخشری، کتابت در سده دهم هجری، خط نسخ، عناوین شنگرف، قطع وزیری قطور دارای دو تملک در پشت برگ آغاز.

۵۴. نجاه المتقین در احکام دین (فارسی): از میرزا عسکرین هدایت الله بن محمد مهدی حسینی استاد ملا نوروز علی بسطامی، نسخه چاپ نشده، این کتاب تلخیص کتاب ینابیع الشریعة فی فروع مذهب الشیعة (تألیف پدر مؤلف) می باشد. قطع رقعی بزرگ، خط نسخ، کتابت در سه شنبه ۲۰ ذی حجه ۱۲۵۸ هجری، عناوین قرمز.

۵۵. مجمع الاحکام و یا جامع الاحکام فی شرح شرایع الاسلام (عربی): سید محمد بن حسن بن سید محسن مقدس اعرجی کاظمی، متوفی ۱۳۰۳ هجری، کتابت در عصر مؤلف، سده سیزدهم هجری، خط نسخ خوش، قطع رقعی.

۵۶. معتصم الشیعة فی احکام الشریعة، در فقه (عربی) جلد اول: از ملا محسن فیض کاشانی، عربی، در مقدمه کتاب مفاتیح الشرایع مؤلف آمده که چون کتاب معتصم الشیعة مفصل می باشد لذا از ادامه آن صرف نظر نمودم و همین کتاب مفاتیح را نگاهشتم، سپس نوه مؤلف به نام جمال الدین اسحاق ابن مولی محمد علم الهدی ابن مولی محسن فیض کاشانی، جلد دوم آن را به اتمام رسانیده، به خط خودش که نسخه اصل در این کتابخانه موجود می باشد، خط نستعلیق، عناوین شنگرف قطع وزیری بلند، کتابت سده یازدهم هجری، نسخه با اصل مقابله شده است.

۵۷. مرآة العقول و یا عماد الاسلام فی علم الکلام (عربی): از مرحوم آیت الله سید دلدار علی بن محمد معین نصیرآبادی هندی، متوفی ۱۲۳۵ هجری، نسخه کامل شامل همگی مجلدات کتاب در یک جلد بزرگ به خط نسخ ریز، عناوین شنگرف قطع سلطانی،

سال هفتم، شماره اول و دوم، شماره پیاپی ۳۳ و ۳۴

کتابت در سده سیزدهم هجری. این نسخه در تملک مرحوم آیت‌الله حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی بوده است و مهر بیضی و خط ایشان در پشت برگ آغاز مشهود می‌باشد.

۵۸. جواهر الاسرار و مطالع الانوار (فارسی): سید علی بن محمد بن حسینی بروجردی از علمای نیمه دوم سده سیزدهم هجری که آن را در عصر ناصرالدین شاه قاجار تألیف نموده است، نسخه اصل به خط مؤلف در ۱۲۷۳ هجری، نام این کتاب در جایی نیامده و تنها نسخه موجود می‌باشد. قطع رحلی، دو مهر بیضی مؤلف نیز در پایان مشهود می‌باشد. مؤلف در نظر داشته این کتاب را در چند جلد بنگارد، لیکن مشخص نیست که موفق شده یا نه. عناوین شنگرف.

۵۹. مرشد الواعظین، در فضائل و مواعظ و مصائب (فارسی): از حاج مولی محمد رضا بن محمد صادق استرآبادی، که آن را در عصر فتحعلی شاه قاجار و به دستور فرزند وی علیشاه نگاشته است. خط نستعلیق، کتابت در ۱۲۵۷ هجری. عناوین قرمز، قطع رحلی بزرگ، کاغذ فرنگی مایل به آبی. این نسخه نیز در تملک مرحوم آیت‌الله حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی بوده است.

۶۰. فتح القریب المجیب فی شرح الفاظ التقریب و یا القول المختار فی شرح غایة الاختصار - در فقه شافعی (عربی): شهاب‌الدین احمد بن حسین بن احمد الاصفهانی، کتابت سده دهم هجری، به خط نسخ خوش، عناوین شنگرف، برگ پایانی افتاده است. قطع رقی.

۶۱. تلخیص کتاب ارسطو در منطق (عربی): مؤلف ناشناخته، خط نستعلیق ریز، عناوین شنگرف، قطع رقی کوچک، این نسخه در سال ۱۲۶۴ در تملک مرحوم آیت‌الله حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی بوده و خط و مهر بیضی وی در پشت برگ آغاز آمده است.

۶۲. تحریر اقلیدس در هندسه: خواجه نصیرالدین طوسی، متوفی ۶۷۲ هجری. اصل کتاب اقلیدس از اقلیدس مهندس نجار ابن بوقطرس مهندس هندسه در یونان بوده و قبل از این کتاب هیچ کتاب جامع و مفیدی در هندسه در یونان نگاشته نشده بوده است. این کتاب شروع بسیاری دارد از جمله شرح مشکلات اقلیدس از تبریزی و شرح جوهری و ابوالوفاء بوزجانی و ابوالقاسم انطاکی و ابن هیثم و غیر آنها. متن عربی تحریر اقلیدس، خواجه در سال ۱۵۹۳ میلادی در شهر رم ایتالیا چاپ شده و دو نسخه آن در این کتابخانه موجود می‌باشد، عربی، دارای اشکال هندسی فراوان دقیق و زیبا با شنگرف، کتابت در نیمه نخست سده یازدهم هجری، قطع وزیری باریک، خط نستعلیق دارای حواشی بسیار، این نسخه در تملک تنی چند از علمای گذشته بوده و خطوط آنان در پشت برگ آغاز نسخه مشهود است. از جمله عبدالغفار الحسینی الهمدانی به سال ۱۱۶۸ هجری و عطاءالله بن

محمد زکی با مهر مربع.

۶۳. النهاية فی غریب الحدیث والاثار، در لغات حدیث (عربی): ابن کثیر، نسخه زیبا، کتابت در ۱۷ شعبان سال ۹۰۸ هجری، خط نسخ بسیار خوش ابراهیم بن حسن المشهدی، عناوین شنگرف، صفحات مجدول به زر، برگ آغازین را موربانه خورده و احتمالاً دارای سرلوح بوده است.

۶۴. کتاب در معجزات ائمه اطهار علیهم السلام (عربی): مؤلف ناشناخته، بدون آغاز و انجام، در این کتاب مؤلف از تفسیر ثعلبی و دیگر منابع سود جسته است. خط نسخ، عناوین شنگرف. قطع رحلی، کتابت در سده دوازدهم هجری.

۶۵. کتاب زبدة المعارف در اصول دین و معارف (فارسی): از علی اکبر ایچی «اژه‌ای» اصفهانی، متوفی ۱۲۳۲ هجری، این کتاب را مؤلف به دستور فتحعلی شاه قاجار در سال ۱۲۲۴ هجری نگاشته است. کتابت در حیات مؤلف به سال ۱۲۲۶ هجری به خط نسخ خوش اسماعیل بن محمد تقی شیرازی، نسخه هنری بسیار نفیس، دارای یک سرلوح رنگین بسیار زیبا در صفحه اول. صفحات مجدول با طلا و لاجورد و دارای کمند. قطع رحلی کوچک، این نسخه نیز در تملک مرحوم آیت‌الله حاج میرزا محمود طباطبائی بروجردی بوده و خط و مهر ایشان در پشت برگ آغازین نسخه آمده است.

۶۶. راموز (عربی): سید محمد بن حسن بن علی، خط نسخ عالی، کتابت در سده سیزدهم هجری، عناوین لاجورد و نشانی‌ها شنگرف، مجدول به زر، نسخه مصحح، بدون آغاز و انجام، قطع رحلی، کاغذ فرنگی.

۶۷. رساله در کشاورزی در ۱۲ باب (فارسی): ناشناخته، خط نسخ جلی علی نقی بن محمد رضا در ۱۱۱۹ هجری در مقبره ملاشاه محمد تبریزی کتابت گردیده، بدون آغاز، عناوین شنگرف، کاغذ فرنگی، نسخه مصحح، قطع رقی بزرگ.

۶۸. صحبة الابرار: غلام حسین بن عبدالعلی مسکین، شامل ادعیه و زیارات، کتابت در یکشنبه ۱۶ شوال سال ۱۲۸۲ هجری به خط نسخ محمد جواد بن ملا باقرین هادی تفتی، قطع رحلی، عناوین قرمز، نسخه چاپ نشده و در جایی حتی الذریعه نامش نیامده است.

۶۹. مجموعه ۴ کتاب و رساله (عربی) در یک جلد از یک مؤلف بدین ترتیب: ۱. تذکرة العابدین در فقه استدلالی (جلد اول)، ۲. جلد دوم تذکرة العابدین شامل کتاب صلوة، ۳. رساله در وجوب صلوة جمعه، ۴. رساله در شرح خطبه شرائع الاسلام (عربی): سید امیر محمد تقی بن ابی الحسن الظهیر الحسینی الاسترآبادی از علمای بزرگ نیمه نخست سده یازدهم هجری و از شاگردان مبرز شیخ بهاء‌الدین عاملی. وی غیر از آثار این مجموعه، کتاب دیگری دارد به نام ایقاف

وائمه طاهرین علیهم السلام (فارسی): از سید ابوطالب بن حسین موسوی نراقی که در سال ۱۳۰۹ هجری آن را در شهر کنگاور در استان کرمانشاه نگاشته است، تاریخ فوت مؤلف بنا بر یادداشت فرزند وی به نام حسین موسوی در برگ پایانی کتاب، به سال ۱۳۳۹ هجری آمده است، در هیچ یک از فهارس و الذریعه نام این اثر وجود ندارد. خط نسخ، یادداشت دیگری از فرزند مؤلف در برگ قبل از آغاز نسخه با مهر بیضی وی آمده است، قطع وزیری کوچک.

۷۷. مجموعه دو کتاب در یک جلد: ۱. جامع الخطب و بحر العرفان (فارسی)، جلد اول، ۲. جامع المجامع در ذکر برخی از آیات قرآن و ترجمه و نیز در مواعظ و نصایح و اذکار و مصائب و غیره (فارسی): هر دو کتاب تألیف شیخ محمد محسن بن محمد رفیع رشتی اصفهانی قزوینی، نسخه اصل، هر دو رساله به خط مؤلف در سده سیزدهم هجری، این مؤلف بیش از پنجاه کتاب دیگر تألیف کرده و همگی آنها که نسخه اصل است در این کتابخانه بزرگ موجود و فهرست آن چاپ شده است. هیچ یک از آثار وی تا کنون چاپ نشده است. قطع رقی خط نسخ و نستعلیق مؤلف.

۷۸. إرشاد المؤمنین فی مختصر هدایة الطالبین در مطالب متفرقه درباره اصول دین و امامت (فارسی): از ملا محمد تقی بن محمد حسین کاشانی ساکن تهران متولد ۱۲۳۶ هجری و متوفی ۱۳۲۰ هجری، نسخه در حیات مؤلف کتابت شده است، خط نستعلیق، قطع رقی، چاپ نشده.

۷۹. کتاب الاذکار (عربی): ابی زکریا یحیی النّووی، نسخه نفیس و کهن، کتابت در نیمه دوم سده نهم هجری. برگ های آغاز نونویس است. برگ پایانی افتاده. خط نسخ، عناوین شنگرف.

۸۰. سفینه النجاة (عربی) در تصوف: از محمد بن مشعل بن سراج بن محمد الدّمیری، کتابت در سده یازدهم هجری، خط نسخ، عناوین شنگرف. قطع رقی.

۸۱. رساله فارسی در مسئله نقل اموات به سوی مشاهد مقدسه: از محمد اسماعیل بن محمد باقر الحسینی الواعظ الاصفهانی، نسخه چاپ نشده. در پایان این رساله ۵ صفحه نام منابعی را که مؤلف در تألیف کتاب از آنها بهره برده آورده است. خط نسخ، عناوین شنگرف، کتابت در سده سیزدهم هجری. قطع جیبی.

۸۲. مجموعه تقریرات عربی: تمامی این نسخه به خط مرحوم آیت الله عبدالکریم گزی اصفهانی است. وی این نسخه را در آغاز سده چهاردهم یا اواخر سده سیزدهم هجری در نجف اشرف برای خودش کتابت کرده است. قطع رقی، عناوین مشکی.

۸۳. رول خطی شامل شجره نامه ائمه اطهار علیهم السلام و عارفان و شیوخ چندین قرن (عربی و فارسی): مؤلف ناشناخته، نام هر یک از ائمه

النائمین فی نصح المصحفین و طی آن برخی از آرای فقهی مرحوم آخوند ملا عبدالله شوشتری را رد کرده است. درگذشت مؤلف احتمالاً حدود سال ۱۰۴۷ یا ۱۰۴۸ هجری بوده است. این مجموعه تمامی به خط یک کاتب که خود از شاگردان مؤلف بوده و از روی مسوده اصل به خط مؤلف کتابت نموده، می باشد. نام کاتب محمد هاشم بن محمد شریف شریفی حسینی. ۱. کتابت رساله اول در ظهر دوشنبه ۷ ذی الحجه ۱۰۴۸ هجری، ۲. رساله دوم در شنبه ۱۰ محرم ۱۰۴۹ هجری، ۳. رساله سوم، در شب جمعه ربیع الاول ۱۰۲۸ هجری آن را مؤلف نگاشته و کاتب روز پنجشنبه دوم شوال ۱۰۴۹ هجری آن را کتابت کرده است، ۴. رساله چهارم ظهر روز جمعه، سوم شوال ۱۰۴۹. قطع رقی، عناوین شنگرف.

۷۰. ملاذ الاوتاد فی تقریر بحث الاستاد (عربی) در اصول فقه: حاج مولی محمد جعفر بن مولی سیف الدین شریعتمدار استرآبادی متوفی ۱۲۶۳ هجری، خط نسخ، عناوین شنگرف، قطع رقی کتابت در سده سیزدهم هجری. این نسخه در عصر مؤلف کتابت شده و احتمالاً نسخه اصل به خط مؤلف باشد، این کتاب را مؤلف به هنگام تحصیل نزد میر سید علی طباطبائی صاحب کتاب ریاض نگاشته است.

۷۱. ترجمه فارسی تهافت الفلاسفة غزالی: ناشناخته، مؤلف از علمای نیمه نخست سده چهاردهم هجری بوده است، کتابت نسخه در ۱۳۴۲ هجری، قطع رقی، خط نستعلیق.

۷۲. کتاب نُخبه البیان (فارسی) در استعاره و تشبیه: از مولی مهدی بن ابی ذر نراقی کاشانی، متوفی ۱۲۰۹ هجری، خط نسخ، عناوین قرمز، قطع رقی بزرگ، کتابت در عصر چهارشنبه دوم جمادی الاولی سال ۱۲۸۱ هجری به خط شیخ باقر فاضل کاشانی که به امر آخوند ملا محمد تقی کاشانی کتابت کرده است.

۷۳. رساله معالم الآیات جهت یافتن آیات قرآن کریم (فارسی) جلد اول: مؤلف ناشناخته، خط نسخ و نستعلیق سه ستونی، عناوین مشکی درشت تر از متن، نسخه نفیس، احتمالاً نسخه اصل به خط مؤلف، قطع رقی.

۷۴. کتاب زاد الزائر در فضیلت زیارت حضرت سید الشهداء علیهم السلام (فارسی): از حاج ملا حسن بن حسین خوانساری، نسخه چاپ نشده و در الذریعه و فهارس دیگر نیامده است، کتابت ۱۲۲۴ هجری، خط نسخ، عناوین قرمز.

۷۵. صاعقة الآراء در طعن به اختلاف اهواء (فارسی) در ردّ اصولیین: از ملا محمد علی بن عبدالرحیم، خط نسخ عناوین قرمز، کتابت در سده سیزدهم هجری، قطع جیبی.

۷۶. کنز الواعظین در فضائل و معجزات و مصائب نبی اکرم صلی الله علیه و آله

اطهار علیهم السلام که از امیرالمؤمنین علیه السلام تا امام هادی نوشته شده، در دایره‌های قرمز نوشته شده و طول آن ۴ متر و عرض آن ۲۵ سانت و در عصر قاجار، کتابت شده است. پس از نام ائمه اطهار نام بسیاری از شیوخ و عارفان که نام شاگردان و پیروان آنان به صورت مشجر در دایره‌های کوچکتر در کنار نام هر استاد آمده است. این اسامی در این مشجر آمده است: کمیل بن زیاد، حسن بصری، معروف کرخی، الشیخ السری السقطی، ابوالعباس بن ادریس، شیخ جنید بغدادی، شیخ داود بن محمد، شیخ ابوعلی رودباری، شیخ محمد علی لالا، شیخ علی کاتب، شیخ ابو عثمان مغربی، شیخ ابوالقاسم گرگانی، شیخ ابوبکر تاج، شیخ احمد غزالی، شیخ ابوالنجیب سهروردی، شیخ عمار یاسر، شیخ نجم‌الدین کبری، شیخ علی بن سعید لالا، شیخ احمد خرقانی، شیخ نورالدین عبدالرحمن الکبیر، شیخ عماد الدوله سمنانی، شیخ محمود المزدقانی، سید علی همدانی، خواجه اسحاق جیلانی، امیرسید عبدالله بردش آبادی، شیخ بیدوازی رشید، شیخ شاه بیدوازی، شیخ حامد محمد خبوشانی، شیخ محمد ابیوردی، شیخ سلطان احمد جزفادقانی، شیخ قطب‌الدین محمد ارغندی، شیخ ابوالقاسم ارغندی، نسخه نفیس با خط نستعلیق، کمی فرسوده شده و نیاز به ترمیم دارد.

۸۴. مصائب العارفين در مقتل حضرت سید الشهداء علیه السلام (فارسی): حسین بن علی حسین بن عبدالعلی معروف به ملا حسین مؤمن این اثر را وی از دیگر اثر خود در همین موضوع برگرفته که بسیار مفصل بوده به نام هم و غم و صحیفه الالم و در شهر یزد نگاشته است. نسخه نفیس و چاپ نشده، کتابت در ۱۲۳۱ هجری، خط نسخ خوش.

۸۵. یک جلد از کتاب الوافی: فیض کاشانی، کتابت در ۱۱۳۴ هجری، خط نسخ، عناوین شنگرف. این نسخه در تملک شرف‌الدین محمد بن شمس‌الدین بن حسن بن زین‌الدین بن محمد بن علی بن محمد بن احمد از ذریه محمد بن ضیاء‌الدین شهید ابن مکی بن احمد المطلبی الهمدانی بوده که در سال ۱۱۵۶ هجری در عصر سلطنت نادر شاه افشار در اصفهان آن را تملک کرده، خط وی در پشت برگ آغاز و برگ پایانی آمده است. عناوین شنگرف.

۸۶. رساله در وفق اعداد (فارسی): مؤلف مجهول، وی در این اثر از کتاب جفر منسوب به حضرت امیر علیه السلام و کتاب السرامصون والدر المکنون غزالی سود جسته است. کتابت در سده سیزدهم هجری، خط نستعلیق، قطع جانمازی.

۸۷. راحة الارواح و مونس الاشباح (فارسی) در طرائف و احوالات نبی اکرم صلی الله علیه و آله: از ابوسعید و یا ابوعلی حسن بن حسین بیهقی سبزواری (مؤلف کتاب غایة المرام و کتاب مصابیح القلوب و بهجة المباحج و غیره) وی از دانشمندان سده هشتم هجری بوده. این کتاب را

وی به اسم سلطان نظام‌الدین یحیی بن شمس‌الدین خواجه کرانی (متوفی ۷۵۹ هجری) نگاشته است. شامل ۱۵ باب و هر باب دارای چند فصل.

۸۸. بخشی از کتاب شرح التلخیص (عربی): کتابت در ۹ رمضان ۹۶۱ هجری. خط نسخ علی بن محمد الطحادوی، دوبار مقابله و تصحیح شده، قطع رقی کوچک.

۸۹. تجوید فارسی: از یکی از علمای عصر صفوی در سده یازدهم هجری که در سال ۱۰۸۶ هجری نگاشته است. برگ پایانی نونویس شده. خط نسخ عناوین شنگرف. کتابت در همان سده یازدهم هجری. قطع رقی کوچک.

۹۰. مجموعه دو رساله (فارسی) ۱. رساله در خطب عقد و نکاح، بیع، رهن، ضمان، مزارعه و مساقاة وقف، وکالت، هبه، وصیت، کتابت، نذر و قسم و غیر آنها: مؤلف ناشناخته که خود را در مقدمه فلان بن فلان آورده، ۲. رساله آداب الصیغ و التحریر در برخی از صیغ عقود و کیفیت نوشتن قبالات: از محمد مقیم بن محمد باقر اصفهانی. دارای چند فصل و مقدمه. رساله اول از آغاز و رساله دوم از انجام افتاده است. خط نسخ، کتابت هر دو رساله در سده یازدهم هجری.

۹۱. جام گیتی نما در حکمت (فارسی): از میرزا نصیر حسینی اصفهانی که آن را در شیراز تألیف نموده است. خط نستعلیق، عناوین شنگرف کتابت سده دوازدهم هجری. قطع جیبی.

۹۲. رساله در علم فلاحت (فارسی) شامل ۱۲ باب و یک خاتمه: مؤلف مجهول، خط نستعلیق، عناوین شنگرف. کتابت ۱۲۷۹ هجری به خط محمد اسماعیل بن محمد صادق منجم باشی. قطع جیبی.

۹۳. نزهة القلوب در خواص اغذیه (فارسی): از امین الدوله طیب که برای ارغون شاه مغول آن را نگاشته است. نسخه نفیس و چاپ نشده به صورت جداول خاص، با شنگرف و مرکب کتاب شده. خط نسخ و نستعلیق، کتابت در سده سیزدهم هجری، قطع جیبی.

۹۴. شرح دعای صباح امیرالمؤمنین (فارسی): محمد صادق بن محمد رضا اصفهانی که در رمضان ۱۱۲۵ به خواهش جمعی از طالبان این دعا را نگاشته است. خط نستعلیق دعاها نسخ مشکی معرب. ترجمه فارسی، زیر آن با شنگرف. قطع جیبی.

۹۵. عقاید المتقین در اصول دین و اعتقادات (فارسی): کلب حسین بن فضل علی تبریزی. خط نسخ، عناوین شنگرف، کتابت سده سیزدهم هجری، برگ پایانی افتاده، قطع رحلی.

۹۶. فغان الاسلام یا نجات الاسلام (عربی): مرحوم آیت‌الله سید هبه‌الدین شهرستانی حسینی. نسخه اصل به خط مبارک ایشان که ظاهراً در سنین جوانی یا میان سالی کتابت نموده است. زیرا در سال‌های آخر حیات خود نابینا گردیدند. ایشان از مشایخ و دارای

۱۰۳. فضائل الشیعه (عربی): از علی بن حسن، شامل چهل حدیث در فضیلت شیعه، نسخه چاپ شده. احتمالاً نسخه اصل، خط نسخ، کتابت در ۲۵ ذی الحجه ۱۳۰۸ هجری.

۱۰۴. مجموعه ۷ رساله در یک جلد: ۱. رساله اصطلاحات الاولیاء: میر سید علی همدانی، ۲. ترجمه رساله مفاخرت انسان و سایر حیوانات: از کتاب اخوان الصفا، ۳. رساله در پاسخ اسکندر بن عمر شیخ: میر سید شریف جرجانی، ۴. مقامات هلالی (فارسی): هلالی، ۵. مکتوب شیخ عبدالرزاق کاشانی و پاسخ آن: شیخ علاء الدوله، ۶. طریق تفأل به روشی بدیع از قرآن: کتابت ۱۰۵۰ هجری، ۷. رساله: میر سید شریف. مجموعه ای بسیار نفیس، خط نستعلیق، کتابت در سده یازدهم هجری، قطع وزیری بزرگ.

۱۰۵. کتاب نظم العُمر و نضد الدّر (فارسی): از عبدالکریم بن محمد یحیی بن محمد شفیع قزوینی ابن محمد رفیع بن فتح الله از معاصران شاه سلطان حسین صفوی، متوفی ۱۱۳۵ هجری. در این اثر وی کتاب غرر و درر آمدی را تغییر داده و آن را به عدد اسماء الحسنی در ۹۹ باب نگاشته و دارای ۵ جلد می باشد. این نسخه فقط یک جلد را شامل می باشد.

۱۰۶. مجموعه سه رساله در یک جلد: ۱. شرح دعاهای روزهای ماه مبارک رمضان، محمد باقر بن محمد جعفر فشارکی اصفهانی، تألیف سال ۱۲۸۳ هجری، ۲. رساله در مراسلات و مکاتبات (فارسی): ناشناخته، کتابت در سده ۱۳ هجری، ۳. رساله نوروزیه (فارسی): میرزا یحیی اصفهانی، کتابت در سده سیزدهم قمری، خط نستعلیق.

۱۰۷. شرح الفیه در نحو (عربی): نورالدین المصری المعروف باین ام قاسم. نسخه نفیس و نایاب و چاپ نشده، خط نستعلیق. کتابت در اوایل سده دوازدهم هجری در ناحیه خراسان بزرگ یعنی سمرقند یا بخارا، به خط نستعلیق گل محمد. عناوین شنگرف، قطع وزیری.

۱۰۸. روضة الشهداء (فارسی): ملاحسین واعظ کاشفی. نسخه کهن و نفیس، کتابت در ۱۹ جمادی الاول ۹۶۱ هجری. خط نستعلیق یحیی بن عبدالعزیز القاسانی. عناوین شنگرف. نسخه اندکی فرسوده شده. قطع وزیری.

اجازه روایتی از مرحوم پدرم آیت الله العظمی مرعشی نجفی رحمته می باشند. خط نسخ، عناوین مشکى، کاغذ اسیدی شدید، قطع رقعی.

۹۷. دیوان بیاض اشعار فارسی و عربی: از محمد زمان (متخلص به ساقی خراسانی). نسخه اصل به خط شاعر. خط نسخ و نستعلیق. کتابت در سده سیزدهم هجری. کاغذ فرنگی آبی، قطع بیاضی پالتویی.

۹۸. عیون اخبار الرضا: شیخ صدوق، نسخه نفیس به خط عالم عصر صفوی ابوالفضائل السلامی الحسینی العریضی که در سال ۱۰۹۳ هجری کتابت کرده است. ایشان از جمله سادات و سلسله نسب خود را در پایان کتاب به علی العریضی ابن الامام جعفر الصادق رسانده است. نسخه نفیس و مجداول و مذهب، صفحه آغاز مذهب عالی عصر صفوی. قطع رقعی.

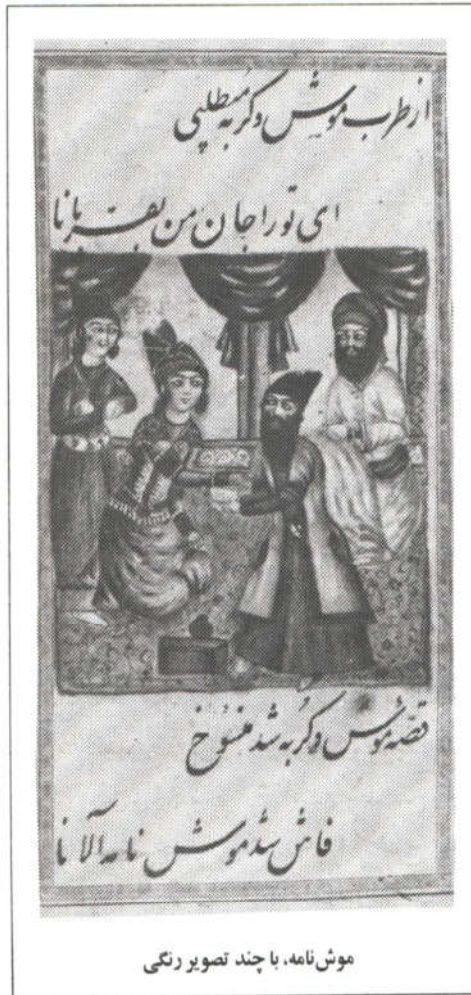
۹۹. موش نامه (فارسی): از شاهزاده محمد میرزا قاجار متخلص به افسر فرزند فتحعلی شاه قاجار، نسخه نفیس فکاهی و هنری. دارای ۶ مینیاتور رنگین بسیار زیبا در داخل متن. صفحه اول دارای سرلوح رنگین از عصر قاجار. خط نستعلیق زیبای علی اکبر بن محمد علی شیرازی که در سال ۱۲۴۵ هجری آن را کتابت کرده است. عناوین شنگرف، مینیاتورها کار رجبعلی شیرازی، قطع جیبی.

۱۰۰. شرح کتابی به عربی: بایستی به منابع موجود نگاه کرد تا مؤلف و شارح مشخص شوند، نسخه کهن. کتابت در ۸۹۴ هجری. خط نستعلیق. یک برگ از آغاز افتاده، اوراق پراکنده دارد.

۱۰۱. مجموعه ۶ رساله (عربی) در موضوعات مختلف، نسخه اصل به خط مؤلف: از محمد بن عبدالوهاب معروف به ابن داود همدانی امام الحرمین. تمامی این ۶ رساله، نسخه اصل به خط ایشان است که در

سال های ۱۲۷۰ و ۱۲۷۱ هجری کتابت کرده است. خط نستعلیق، عناوین شنگرف، قطع جیبی.

۱۰۲. صحیفه مبارکه سجاده: از امام سجاده، نسخه بسیار نفیس، کتابت در عصر صفوی (سده یازدهم هجری). این نسخه را عنایت الله تونی در سال ۱۰۶۲ هجری مقابله و تصحیح کرده است و نیز غیث الدین محمد رضوی در سال ۱۰۵۰ قرائت کرده است. خط نسخ معرب، عناوین شنگرف.

بخش دیگری از نسخه‌های تازه خریداری شده

۱. مجموعه‌ای بسیار بسیار نفیس و گرانبها و بی‌نظیر از آثار شیخ زین‌الدین بن علی بن احمد بن تقی بن صالح بن مشرف العاملی الشامی (معروف به شهید ثانی) متوفی به سال ۹۶۶ هجری قمری، شامل ۷ رساله به خط مبارک ایشان. نسخه اصل که در نیمه سده دهم هجری قمری کتابت کرده است؛ بدین شرح:

الف. جواب^۱ المسائل النجفیه؛ آغاز: «قوله فی مسئله الضمان و لو لم یشهد رجح بالاقل من الثانی...» انجام: «الباقی آنما هو الطهارة الرافع لامطلق الطهارة کما قد عرفته سابقاً والله اعلم.» شامل ۳۲ صفحه، پشت برگ آغاز این رساله تملک مکئی بن محمد بن شمس‌الدین نجل‌الشهید محمد بن مکئی آمده است. همچنین در زیر خط وی، دستخط لطفعلی بن محمد کاظم (معروف به صدر الافاضل) در شعبان سال ۱۳۲۰ هجری قمری چنین آمده: «خط شیخ جلیل شرف‌الدین محمد مکئی بن ضیاء‌الدین محمد بن شمس‌الدین بن الحسن بن زین‌الدین است از ذریه شریف ابی‌عبدالله‌الشهید شمس‌الدین محمد بن مکئی بن محمد بن احمد بن حامد بن طی‌المطلبی الحارثی الهمدانی الخزر جی العاملی الجزینی است اعلى الله مقامه و تمام اجداده المکرّمین، صاحب سفینه نوح و درّه مضیئه در آداب مأثوره و غیرها، خط و خاتم ایشان را وقتی دیگر هم دیده‌ام. تاریخ حک خاتم ایشان سنه ۱۱۶۲ هجری قمری بود.» مرحوم صدر الافاضل شاعری توانا و عالمی برجسته و ادیبی فرزانه و هنرمندی زبردست و دارای کتابخانه بسیار نفیسی بود و این نسخه نیز از جمله کتب کتابخانه وی می‌باشد.

کتابت این نسخه در نیمه سده دهم قمری است. در برخی صفحات قلم خوردگی دارد.

ب. رساله الحدیث الاصح و یا رساله فیمن احدث فی اثناء الغسل الجنابة^۲؛ آغاز: «مسئله، اذا احدث المجنب فی اثناء الغسل الجنابة حدثاً اصغر فلا ینصّ ظاهراً عن ائمة الهدی علیهم‌السلام» و انجام: «و لم اقف فی هذه المسئلة علی کلام لاحد ینبغی امعان النظر فیها فان المعیار هو البرهان.» این رساله جزء مجموعه ده رساله از رسائل شهید ثانی در سال ۱۳۱۳ هجری قمری چاپ شده است. این نسخه شامل ۲۱ صفحه می‌باشد، کتابت در نیمه سده دهم هجری قمری، این رساله نیز دارای قلم خوردگی از خود مؤلف می‌باشد.

ج. رساله نتائج الافکار فی بیان حکم المقیمین فی الاسفار؛ آغاز: «بعد حمد الله تعالی... فهذه جملة من الکلام فی تحقیق مسئله فقهیه شهیره فی الفتوی عامه فی البلوی.» و انجام: «فرغ من هذه النسخة مؤلفها العبد المقتدر إلى عفو الله تعالی و جوده زین‌الدین بن علی بن

احمد یوم الاثنین سابع عشر شهر رمضان المعظم سنة خمسين و تسعمائة...» این رساله نیز جزء ده رساله شهید ثانی در سال ۱۳۱۲ هجری قمری به چاپ رسیده است. شامل ۴۳ صفحه، صفحات قلم خوردگی دارد.

د. رساله فی طلاق الغائب^۳؛ آغاز: «مسئلة اتفق العلماء كافة فضلا عن اصحابنا علی تحريم طلاق الحايض الخايل الحاضر...» و انجام: «هذا ما اقتضى الحال ذكره من بحث هذه المسئلة و الله الموفق للصواب و اليه المرجع و المآب مؤلفها الفقير الى عفو الله تعالی زین‌الدین بن علی بن احمد حامد الله تعالی مصلياً علی رسوله و آله مسلماً مستغفراً، فرع من تسويدها فی اواخر شهر رمضان المعظم سنة احدى و خمسين و تسعمائة.» شامل ۲۷ صفحه و دارای قلم خوردگی از مؤلف می‌باشد؛ این رساله نیز در سال ۱۳۱۳ هجری قمری جزء ده رساله از رسائل شهید ثانی چاپ شده است.

ه. رساله الحبوّة؛ آغاز: «و بعد فهذا تحقيق لمسئلة مهمة تعم بها البلوی للمکلفين و ليس فی مباحثها مظنة يرجع اليها...» انجام: «و الحمد لله تعالی حق حمده و صلوته علی خير خلقه محمد و آله و صحبه، و فرغ منها مؤلفها الفقير الى عفو الله تعالی و جوده و کرمه زین‌الدین به علی بن احمد الشامی العاملی عاملة الله تعالی برحمته و تجاوز عن سيّاته بمغفرته يوم الثالث الخامس و العشرين من شهر ذی الحجة الحرام عام ست و خمسين و تسعمائة حامد الله تعالی مصلياً علی رسوله و آله مسلماً و مستغفراً.» عناوین شنگرف؛ قلم خوردگی در برخی صفحاتها مشهود می‌باشد. این رساله نیز در سال ۱۳۱۳ هجری قمری جزء ده رساله از آثار شهید ثانی چاپ شده است. همچنین با رساله الحق المبين به سال ۱۳۱۹ هجری قمری در تهران به چاپ رسیده است. نسخه دارای ۴۰ صفحه است. یادآور می‌شود که چندین رساله الحبوّة دیگر نوشته شده است؛ از آن جمله حاج میرزا محمد حسین مرعشی شهرستانی، شیخ محمد طه نجف، سید علی بحر العلوم، میرزا محمد بن حسن شیروانی، حاج مولی محمد علی بن عاشور کرمانشاهی و بسیاری دیگر از علما.

و. رساله فی ارث الزوجة^۴؛ شامل ۳۶ صفحه، آغاز: «اعلم و فکک الله تعالی ان الاصل فی کل وارث ان يرث من جميع متروکات

۱. در الذریعه (ج ۵، ص ۲۳۹)، جوابات آمده، لیکن در نسخه موجود و در کتاب امل الأمل جواب المسائل آمده است.
 ۲. در الذریعه (ج ۱۱، ص ۱۷۰) رساله فی الحدیث فی اثناء الغسل آمده است.
 ۳. در مجموعه رسائل چاپ شده شهید ثانی به سال ۱۳۱۳ هجری قمری نام رساله «فی بطلان الحائض و الغائب» آمده است.
 ۴. در مجموعه رسائل چاپ شده شهید ثانی به سال ۱۳۱۳ هجری قمری، نام رساله، «رساله فی میراث الزوجة» آمده است.

مورثه المالیه ما فرضه الله تعالی.» و انجام: «و فرغ من تسویدها مؤلفها الفقیر إلى الله تعالی زین الدین بن علی بن احمد الشامی العاملی عامله الله تعالی بلطفه و عفی عن سیئاته التي حملتها العالی هذه بمنه و كرمه ضحی يوم الخميس السابع و العشرين من ذی الحجة الحرام حجة ست و خمسين و تسعمائة، حامدا مصليا مسلماً مستغفراً.» این رساله نیز جزء ده رساله از رسائل شهید ثانی در سال ۱۳۱۳ هجری قمری به چاپ رسیده است.

ز. کشف الریبه عن احکام الغیبه^۱؛ شامل مقدمه و فصول و خاتمه که بارها در ایران به چاپ رسیده است. از جمله در سال ۱۴۰۴ هجری قمری به صورت تصویری از چاپ سال ۱۳۰۵ هجری قمری از سری انتشارات این کتابخانه بزرگ ضمن مجموعه چند رساله دیگر از شهید ثانی و علامه حلّی و صدوق و مآصدرا چاپ و منتشر گردیده است. با رساله محاسبه النفس، به سال ۱۳۱۹ هجری قمری، و با حقایق الایمان، به سال ۱۳۰۵ هجری قمری چاپ شده است. آغاز: «الحمد لله الذی ظهر السنة اولیائه عن اللغو و الغیبه و النمیمه، و زکّی نفوسهم عن الاخلاق الدنیه و الشیم الذمیمه، و الصلوة علی نبیه المصطفی المبعوث بالشریعه الحنیفه و الملة القویمة و علی عتره الطاهرة...». انجام: «افردها من مواضع متعدده و اما کن متبدره، العبد الفیر إلى الله تعالی زین الدین بن علی بن احمد بن تقی بن صالح بن مشرف العاملی تجاوزه الله تعالی عن سیئاته و وفقه لمرضاته و فرع من تسویدها يوم الخميس ثالث عشرین شهر صفر ختم بالخیر سنة تسع و اربعین و تسعمائة من الهجرة الطاهرة.» قطع این مجموعه ۱۸ x ۱۴ سانتیمتر؛ دو قصیده فارسی در پایان مجموعه از مجدالدین نصیری به سال ۱۳۲۷ هجری قمری نوشته شده است. جلد تیماج زرشکی، عطف و لبه ها تیماج سبز سیر.

۲. مجموعه سه رساله:

الف. رساله در علم حرف به فارسی، دارای مقدمه و چهار فصل، مؤلف ناشناخته، کتابت در سده نهم هجری قمری، خط نستعلیق، دارای جداول عددی، عناوین شنگرف.

ب. رساله سرالله الاعظم به عربی؛ مؤلف ناشناخته، دارای جداول حروفی، خط نستعلیق، کتابت در سده نهم هجری قمری.

ج. رساله فارسی در بیان حرف از امیر جمال الدین عبدالرحیم، خط نستعلیق، کتابت در سده نهم قمری، قطع رقعی، جلد مشمعی قهوه‌ای.

۳. مجموعه چند رساله در یک جلد:

الف. رساله کنوز المعزمین به فارسی، از ابن سینا، در علم نیرنجات و طلسمات، دارای ۱۲ فصل، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، کتابت در نیمه دوم سده نهم هجری قمری.

ب. فوائد من کتاب بیان الصناعات، در علم کیمیا، به فارسی، از حبیب بن ابراهیم بن محمد التفلیسی، خط نستعلیق، عناوین مشکوی درشت، کتابت در نیمه دوم سده نهم هجری قمری.

ج. رساله احکام قران دوم در مثلثه آبی، به فارسی در هیئت، مؤلف ناشناخته، خط همان کاتب، عناوین شنگرف، دارای جداول نجومی، برگ پایانی افتاده، کتابت در نیمه دوم سده نهم قمری.

د. رساله در دانستن علم اجساد و ارواح، به فارسی، مؤلف مجهول، خط نستعلیق از همان کاتب رساله های قبلی، کتابت در نیمه دوم سده نهم هجری قمری.

ه. رساله اللوامع در مبدأ و معاد، به فارسی، دارای ۱۲ باب، مؤلف ناشناخته.

و. رساله فلاطیس اکبر، در ذکر منازل قمر، به فارسی، مؤلف مجهول، خط نستعلیق از همان کاتب، کتابت در نیمه دوم سده نهم قمری.

ز. شرح رساله سفر آدم، به فارسی، از رکن الدین شیرازی (عربی)، خط نستعلیق از همان کاتب، کتابت در نیمه دوم سده نهم قمری.

ح. رساله در علم حروف (عربی)، مؤلف ناشناخته، خط همان کاتب.

ط. کتاب الکنوز، از ارسطاطالیس (حکیم عربی در علم حروف)، عناوین شنگرف، خط نستعلیق از همان کاتب.

ی. رساله فارسی در کواکب، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، برگ آغاز افتاده، کتابت در نیمه دوم سده نهم هجری قمری، قطع مجموعه رقعی کوچک، بسیار نفیس، برگ‌ها پراکندگی دارد، بدون جلد.

۴. مجموعه چند رساله در یک جلد:

الف. دیوان فارسی قاسمی (قاسم انوار)، خط نستعلیق.

ب. سؤالات امیرحسینی، به فارسی که در حاشیه این دیوان نوشته شده.

ج. انیس العارفین، دیوان قاسمی، از علی بن نصیر بن هارون بن ابی القاسم حسینی تبریزی، مشهور به قاسمی می‌باشد. کتابت در سال ۸۵۲ هجری قمری به خط نستعلیق ابن پیرحاجی در شهر هرات؛ در پایان دیوان شجره نامه قاسم انوار را، تا حضرت موسی بن جعفر علیه السلام، به خط نستعلیق آمده است. رساله پسند الاحرار امیر مختوم.

د. رساله محبت نامه، به فارسی، در بیان مراتب محبت.

۱. در الذریعه نام کتاب: کشف الریبه فی احکام الغیبه و النمیمه آمده است، لیکن در متن نسخه اصلی حاضر همان است که آورده ایم.

ه مّا ورد من لسان العشق سلام الله عليه في الرسائل، به فارسی.
و. رساله در نجوم، به فارسی.
ز. مجموعه‌ای از نامه‌ها و مکاتیب فارسی، از جمله: مکتوب
بندگی به سید، مکتوب به خواجه محمود، مکتوب به امیر علی
خوارزمی، مکتوب به شیخ یوسف، مکتوب به مولانا شمس‌الدین.
ح. قصائد فارسی، بدون آغاز و انجام، قطع مجموعه جیبی، خط
نستعلیق، عناوین شنگرف، کتابت در نیمه دوم شده نهم هجری قمری،
جلد تیماج قهوه‌ای ضربی با ترنج و سرترنج.

۵. کتاب کفایة الاثر فی النصوص
علی الاثمة الاثنی عشر، به عربی، از شیخ
ابی القاسم علی بن محمد بن علی الخراز
الرازی القمی، راوی از شیخ صدوق
و ابوالمفضل محمد بن عبدالله شیبانی، وی
از علمای بزرگ شیعی سده چهارم هجری
قمری بوده است. در این اثر احادیث
صحابه معروف را آورده، از جمله:
عبدالله بن عباس، عبدالله بن مسعود، ابی
سعید الخدری، ابی ذر و سلمان، جابر بن
ثمره، جابر بن عبدالله انصاری، انس بن
مالک، ابوهریره، زید بن ارقم، عمار بن
یاسر، ابی ایوب و بسیاری دیگر؛ آغاز بعد
از دیباجه: «اما بعد فانّ الذی دعائی الی
جمع هذه الاخبار عن الصحابة و العترة
الاخيار فی النصوص علی الاثمة الابرار ائی
وجدت من ضعفاء الشيعة و منو سطیهم
فی العلم متحیرین فی ذلك.» کتابت این
نسخه در سه‌شنبه ۱۷ ربیع الاول سال

کتابه الاثر فی النصوص علی الاثمة الاثنی عشر، از علی بن محمد بن علی الخراز الرازی القمی،
کتابت در ۸۵۲ هجری از روی نسخه ابن ادریس، شماره موقت: ۹۴۵۶

ترتیب حروف هجا که آن را قطب‌الدین کیدری محمد بن حسین بن
حسن بیهقی شارح نهج البلاغه موسوم به حدائق الحقائق جمع‌آوری
نموده است. این نسخه نفیس و بی نظیر در سال ۷۷۶ هجری قمری به
خط نسخ محمد بن ابی الحسن استرآبادی شیرنکی به التماس امیرحاج
کتابت شده است. نسخه به صورت بیاضی پالتویی است و زیر اشعار
عربی، ترجمه فارسی آمده است. این نسخه کهن‌ترین نسخه موجود
این اثر به شمار می‌آید. صاحب الذریعه چند نسخه را معرفی کرده
و بر آن است که کهن‌ترین نسخه‌های

موجود، نسخه کتابخانه مولی
محمد علی خوانساری است که در
سال ۸۰۷ هجری قمری کتابت شده
است.

ب. رساله نثر اللالی، به عربی در
کلمات قصار حضرت امیرالمؤمنین
علی بن ابی طالب علیه السلام به ترتیب
حروف هجا، از شیخ مفسر الفضل بن
الحسن بن الفضل امین الاسلام
الطبرسی، متوفی به سال ۵۴۸ هجری
قمری، نسخه بسیار نفیس به خط
همان کاتب رساله اول. عناوین
شنگرف، نسخه بسیار نفیس، قبل از
آغاز کتاب اول یک تملک در نیمه
شوال سال ۷۷۸ قمری، دو سال بعد از
کتابت نسخه از حسین بن حسن
العراقی آمده است. جلد مقوّا با
روکش پارچه ترمه‌ای.

۷. کتاب کامل الزیارات و فضلها

و ثوابها، به عربی، از ابن قولویه القمی ابو القاسم جعفر بن محمد بن
موسی بغدادی، متوفی به سال ۳۶۲ هجری قمری، از کتب معتبر شیعه،
نسخه نسبتاً نفیس، کتابت در نهم ربیع الاول سال ۱۰۵۹ هجری قمری
در نجف اشرف به خط نسخ محمد یوسف نجفی نطنزی. این نسخه از
جمله کتب صدرافاضل بوده و خط وی در دو صفحه قبل از آغاز
کتاب به سال ۱۲۹۹ هجری قمری آمده است. از خصوصیات کتاب
کامل الزیارات همان‌گونه که مؤلف در دیباجه کتاب آورده است،
روایات آن تمام از ثقات راویان حدیث شیعه می‌باشد و تمامی روایات
واقع در اسناد احادیث شیعی و ثقّه و معروف است. عناوین شنگرف،
قطع رقعی کوچک، جلد مقوّا با روکش پارچه گل‌دار، عطف و گوشه
و لبه‌ها تیماج قهوه‌ای.

۸۵۲ هجری قمری به خط مالک نسخه که محو شده و خوانا
نمی‌باشد، از روی نسخه ابن ادریس حلی که از روی نسخه اصل کتابت
شده بوده است. این نسخه یکی از کهن‌ترین نسخه‌های موجود می‌باشد
و اصولاً نسخه‌های کهن این کتاب بسیار نایاب می‌باشد. در تاریخ
۱۳۳۶/۶/۵ شمسی این نسخه را یکی از علمای مقیم قم به مبلغ
یکهزار و پانصد تومان خریداری نموده است. خط نسخ و نستعلیق،
عناوین شنگرف، قطع وزیری، نسخه کامل بدون افتادگی جلد تیماج
قهوه‌ای.

۶. مجموعه دو کتاب:

الف. انوار العقول من اشعار وصی الرسول صلی الله علیه و آله، دیوان اشعار
عربی منسوب به حضرت امیرالمؤمنین علی بن ابی طالب علیه السلام، به

۹. مجموعه چند رساله در یک جلد:
۱. رساله در امثال، به عربی، مؤلف ناشناخته.
۲. چند برگ از تاریخ عمادالدین ابوالفداء (معروف به ابن کثیر)، به عربی.
۳. مطالبی چند از کتب مختلف، به عربی.
۴. دو برگ از مطلبی به عربی از سید صفی‌الدین عبدالرحمن که فرزندش ابوالمعالی معین‌الدین محمد نقل کرده است.
۵. مطالب مختلف در ادعیه.
۶. من اربعین السروی باسناد الشیخ مجدالدین فیروز آبادی، به عربی.
۷. فصل فی امور السفر.
۸. اشعار عربی، متفرقه.
۹. تحقیقات حکیم سمرقندی، به عربی.
۱۰. من الرسالة المسماة بالنظامیة لامام الحرمین، به عربی.
۱۱. بخشی از شرح المقاصد، به عربی.
۱۲. من اربعین الامام فخرالدین الرازی.
۱۳. فائدة للاسناد عضد الاسلام للایجی، به عربی.

قواعد المرام فی علم الکلام، از ابن مینم بحرانی، کتابت در هفتصد و اند هجری، شماره موقت: ۹۴۵۹

۸. کتاب قواعد المرام فی علم الکلام، از شیخ کمال‌الدین میثم بن علی بن میثم البحرانی الشیعی، متولد سال ۶۳۶ قمری و متوفی به سال ۶۹۹ قمری، از شاگردان خواجه نصیرالدین طوسی و علامه حلّی، این کتاب را وی در ۲۰ ربیع‌الاول سال ۶۷۶ قمری به پایان برده است. وی دارای بیش از ۱۶ اثر علمی است که مشهورترین آنها مصباح السالکین در شرح نهج البلاغه است که به سال ۶۷۷ قمری شرح نموده است؛ برخی وفات او را سال ۶۷۹ قمری آورده‌اند، از جمله مرحوم آقا بزرگ تهرانی در کتاب الانوار الساطعة، و یقیناً اشتباه است. وفات او در سال ۶۹۹ هجری قمری است، زیرا برخی از آثار خود را پس از سال ۶۷۹ قمری نگاشته است. کتابت این نسخه در ۶ محرم سال هفتصد و اندی به خط نسخ محمد بن یوسف البروغنی در شهر سبزوار انجام شده است. نسخه بسیار نفیس و کهن و اثری مهم که تا سال ۱۴۰۶ هجری قمری چاپ نشده بود. آنگاه به اهتمام نگارنده و بر اساس یک نسخه بسیار نفیس دیگر که در سال

۷۱۷ قمری به خط ابوالفتح احمد بن ابی عبدالله بلکوبن ابی طالب الآوی از شاگردان علامه حلّی و فرزندش فخرالمحققین کتابت شده است، از سوی واحد انتشارات این کتابخانه برای نخستین بار چاپ و منتشر گردید، و نظر به استقبال از این اثر چاپ دوم آن نیز حدود ۳ سال قبل منتشر گردید. این نسخه در یک مجموعه که غیر از آن دو کتاب دیگر، مبادی الوصول الی علم الاصول و کتاب نهج المسترشدين فی اصول‌الدین، هر دو از علامه حلّی، وجود دارد. علامه حلّی و فرزندش با خط خود اجازه‌ای برای کاتب نسخه که هر ۳ رساله را کتابت کرده است، نوشته‌اند. این مجموعه که به صورت بیاضی است، قبلاً در کتابخانه مرحوم الفت در اصفهان قرار داشته و اینجانب حدود ۲۵ سال قبل به ضمیمه تعدادی نسخه خطی دیگر از فرزند مرحوم الفت در اصفهان برای این کتابخانه بزرگ خریداری نمودم. به هر حال نسخه حاضر نیز بسیار نفیس است. عناوین شنگرف، نسخه در عصر صفوی در تملک ابوالشرف عمادالدین محمد الشریف الاصفهانی ابن صفی‌الدین محمد الفقیه القاضی بوده است، آثار تصحیح و مقابله در چند موضع کتاب دیده می‌شود؛ جلد تیماج قهوه‌ای، قطع ۱/۲ × ۱۱ سانتیمتر.

۱۴. اشعار عربی و فارسی.
۱۵. برهان فریدالدین داماد بر اثبات واجب الوجود، به فارسی، منقول از قطب‌الدین شیرازی.
۱۶. من افادات العلامة الجرجانی فی حاشیة علی شرح التجرید.
۱۷. رسالة الاخلاق للقاضی عضدالدین الایجی، به عربی.
۱۸. من کلام بعض الفضلاء فی کتاب سماء بشرح العقول، به عربی.
۱۹. من فوائد الطوسی.
۲۰. من فوائد السید العلامة الشریف.
۲۱. کتاب فی الاحادیث، به عربی، از ابی المعالی محمد معین‌الدین بن صفی‌الدین عبدالرحمن. این کتاب از حدیث پانزدهم تا حدیث چهل و دوم پایان کتاب را دارد. کتابت در ۱۲ ربیع‌الاول سال ۸۹۷ هجری قمری به خط نستعلیق قاضی جلال‌الدین بن قاضی مسعود الهاشمی الکا زرونی. در برگ پایانی، مؤلف کتاب، نسخه را مقابله و تصحیح نموده است. تمام این مجموعه به خط همین کاتب است که در اواخر سده نهم هجری قمری کتابت کرده است. نسخه بسیار نفیس و ارزشمند؛ این نسخه به سال ۱۳۱۵ هجری قمری در کتابخانه

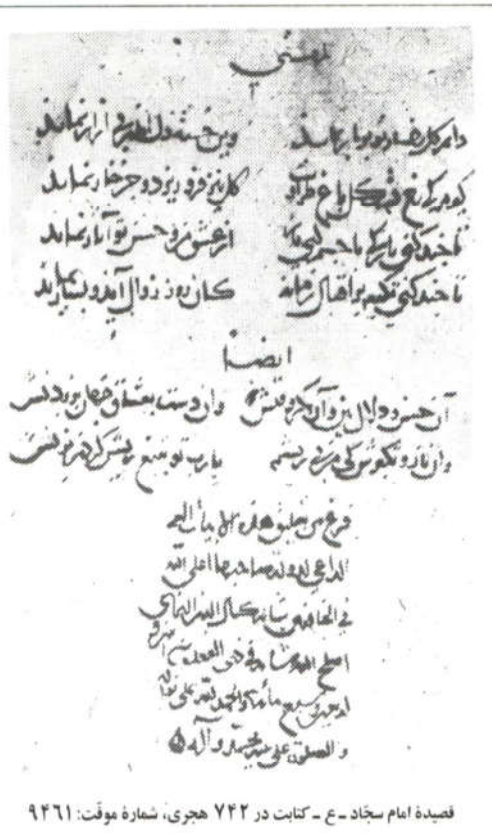
مرحوم سید ریحان الله موسوی - که کتابخانه نفیسی داشته - موجود بوده است. قطع جانمازی ۱۹ × ۱۱ سانتیمتر، جلد تیماج قهوه‌ای فرسوده.

۱۰. قصیده الامام زین العابدین علی بن الحسین علیه السلام، با شرح آن به عربی؛ نسخه بسیار نفیس و کهن و ارزشمند مورخ ذی قعدة ۷۴۲ هجری قمری به خط نسخ کمال الدین الیزدی، این نسخه به صورت بیاضی نوشته شده و در اندازه ۲۲ × ۱۱ سانتیمتر می باشد. این نسخه از نظر قدمت تاریخ کتابت، فوق العاده اهمیت دارد. جلد مشععی زرشکی.

۱۱. جلد اول کتاب احکام الاحکام فی اصول الاحکام، به عربی، در اصول فقه شافعی، از سیف الدین علی بن محمد الآمدی، نسخه بسیار نفیس و گرانبها و کهن به خط قطب الدین محمد بن محمد الراوینی (یکی از دانشمندان بزرگ نیمه نخست سده هشتم قمری) که نسخه را

محمد بن محمد الراوینی (یکی از دانشمندان بزرگ نیمه نخست سده هشتم هجری قمری) در برگ پایانی آمده که این نسخه را علی بن محمود، یکی از دانشمندان سده هشتم قمری، با کاتب نسخه مقابله و تصحیح کرده و آن را در سال ۷۱۱ هجری قمری به پایان برده است. کتابت اصل نسخه در اوایل ذی الحجة سال ۷۰۴ هجری قمری؛ عناوین شنگرف، خط نسخ، این نسخه از نظر قدمت تاریخ کتابت، فوق العاده اهمیت دارد. قطع وزیری، جلد تیماج سبز.

۱۳. شرح تهذیب الوصول، از سید ضیاء الدین عبدالله بن مجد الدین ابی الفوارس محمد بن ابی الحسن علی بن احمد بن علی بن الاعرج الحسینی الحلّی (خواهرزاده علامه حلّی)، وی این کتاب را در ظهر چهارشنبه ۱۵ رجب سال ۷۴۰ هجری قمری در نجف اشرف نگاشته است؛ برادر بزرگ تر وی سید عمیدی (مؤلف منیه اللیبب در شرح تهذیب) می باشد؛ چند تن دیگر از بزرگان، تهذیب الوصول را

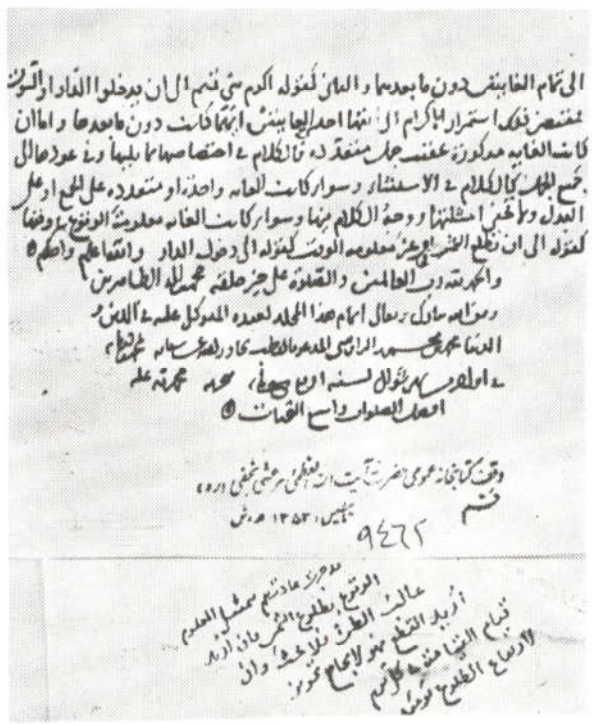
قصیده امام سجاد - ع - کتابت در ۷۲۲ هجری، شماره موقت: ۹۲۶۱

برای خودش، در اواخر شوال سال ۷۰۴ هجری قمری، استنساخ نموده است. خط نسخ، عناوین شنگرف، این نسخه از نظر قدمت تاریخ

کتابت، فوق العاده اهمیت دارد. برگ آغازین افتاده، قطع وزیری، دارای حواشی بسیار، جلد تیماج قهوه‌ای. ۱۲. کتاب احکام الاحکام فی اصول الاحکام، به عربی، در اصول فقه شافعی، از سیف الدین علی بن محمد الآمدی، نسخه بسیار نفیس و گرانبها و کهن به خط قطب الدین

احکام الاحکام فی اصول الاحکام (جلد دوم)، از سیف الدین علی بن محمد الآمدی، کتابت در ۷۰۴ هجری، به خط قطب الدین راوینی، شماره موقت: ۹۲۶۳

احکام الاحکام فی اصول الاحکام (جلد اول)، از سیف الدین علی بن محمد الآمدی، کتابت در ۷۰۴ هجری، به خط قطب الدین راوینی، شماره موقت: ۹۲۶۲

شرح کرده اند که از آن جمله اند: سید مجدالدین عباد بن اسماعیل حسینی، شیخ عبدالنبی بن سعد الجزایری الغروی الحائری (مؤلف حاوی الاقوال فی معرفة الرجال)، و غیر آنان. نسخه حاضر بسیار نفیس و کهن و ارزشمند است، کتابت در سال ۸۶۸ هجری قمری به خط محمد بن احمد بن محمد بن احمد الشهیر بالشمشطاری، که برای خودش استنساخ کرده است. عناوین شنگرف، خط نستعلیق، قطع ۲۷ × ۱۹ سانتیمتر، برگ آغاز افتاده است، جلد تیماج قهوه‌ای.

قمری آمده است.

۱. مولی محمد علم الهدی دارای ده فرزند ذکور و ده فرزند اناث از چند همسر است. نام ده پسر وی چنین است:
۱. نصیرالدین علی که در کودکی فوت کرده است.
۲. ناصرالدین علی مکتبی به ابی القاسم که در کودکی فوت کرده.
۳. رضی الدین یحیی (مکتبی به ابی البقاء)، متوفی به سال ۱۱۰۱ هجری قمری در قمصر.

۱۴. جزء پنجم و ششم کتاب الوافی، از محمد محسن بن مرتضی (معروف به فیض کاشانی)، به عربی، نسخه بسیار نفیس. این نسخه را نصیرالدین سلیمان (فرزند مولی محمد علم الهدی، فرزند مؤلف) از روی نسخه دیگری که پدرش مولی محمد علم الهدی از روی نسخه مؤلف نوشته و در حضور مؤلف مقابله و تصحیح گردیده، استنساخ نموده است.

۴. علامه مولی جمال الدین اسحاق (مکتبی به ابی محمد)، متوفی به سال ۱۱۴۷ قمری، مؤلف چندین اثر علمی مهم از جمله تکمیل کتاب معتصم الشیعة فی احکام الشریعة جد خود (صاحب وافی) که آن را به اتمام نرسانیده و وی دنباله آن را ادامه داده و نسخه اصل آن در این کتابخانه بزرگ موجود می‌باشد.

۵. علامه مولی نصیرالدین سلیمان (مکتبی به ابی علی)، متوفی بعد از سال ۱۱۲۷ هجری قمری.
۶. مولی قوام الدین محمد (مکتبی به ابی الحسن).
۷. مولی صفی الدین احمد.
۸. بهاء الدین محمد محسن (مکتبی به ابی طالب و متخلص به وفا)، متوفی به سال ۱۱۵۸ هجری قمری، مجموعه‌ای که تماماً به خط وی

شرح تهذیب الاصول، از عبدالله بن محمد بن الاعرج الحسینی، کتابت در ۸۶۸ هجری. شماره موقت: ۹۳۶۴

همچنین در زیر عبارت فوق چنین آمده: «صورة ما علقه الله الوالد الماجد ثراه علی نسخه التي نقلت الحواشی منها من خط يده رفع الله درجته، استنسخته من نسخه كنت عرضتها فيما سلف من الاعوام علی الوالد المصنف المفضل قراءة عليه مرة بعد اخرى قراءتين سالكين سبيل التهذيب والاستبصار بالمعنيين لقضاء حق التدبر والاستغوار ثم عنيت بدراسته و تصحيحه قراءة علی و تلاوة بين يدي في اندية غاصه با علی الاخذ عنی و الاستماع اليّ فيستعد بالعكوف عليه من يسوقه کر الدهور الیه و كتب هذه الاحرف من ثبت له فيه التصرف في محمد المدعو بعلم الهدی ختم الله له بالحسنى و قرية اليه زلفی.»

مهر مربع نصیرالدین سلیمان و مهر مربع دیگر محمد محسن فرزندان مولی محمد علم الهدی در برگ پایانی و نیز مهر محمد هادی فیضی از نوادگان مؤلف در پشت برگ آغاز در سال ۱۱۹۳ هجری

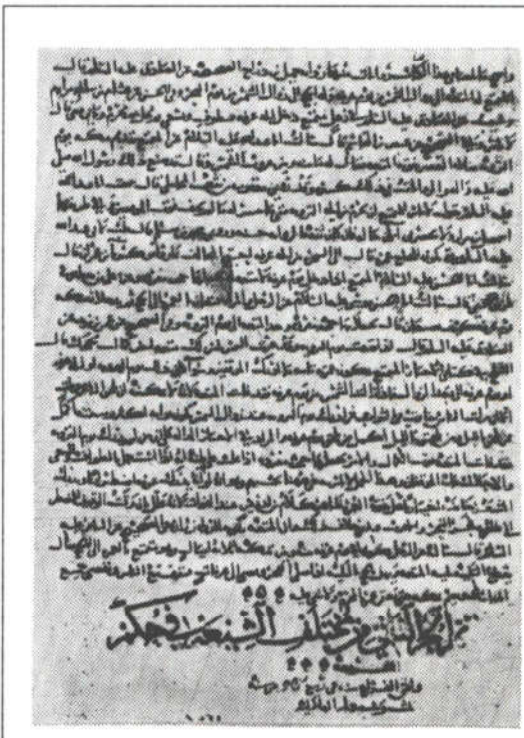
کتابخانه بسیار نفیسی داشته و بیشترین نسخه‌های خطی آن را به تدریج اینجانب طی بیش از ۲۵ سال، برای این کتابخانه بزرگ خریداری نموده‌ام. صفحات مجدول با آب طلا و شنگرف، عناوین شنگرف، خط نسخ بسیار خوش، کتابت در سده دوازدهم قمری، دارای حواشی بسیار، قطع رحلی در اندازه ۳۰ × ۱۹ سانتیمتر، جلد تیماج مشکي، عطف و مغزی لبه‌ها تیماج قهوه‌ای.

۱۵. کتاب نقد الرجال (عربی)، از میرمصطفی بن حسین تفرشی حسینی (از شاگردان مولی عبدالله شوشتری و از معاصران میرزا محمد رجالی) مؤلف منهج المقال، در علم رجال، نسخه بسیار نفیس و ارزشمند، این نسخه را مؤلف از آغاز تا پایان تصحیح کرده و در صفحه پایانی چنین آمده است: «قد قوبل بنسخة الاصل علی يد مؤلفه الفقير مصطفی بن الحسين التفرشی». کتابت نسخه در ۲۹ رمضان... خط نسخ، عناوین شنگرف، خط مؤلف در بسیاری از مواضع در حواشی نسخه آمده است. در پشت برگ آغازین نیز خط محمد علی بن ابوالحسن الحسینی (نوه ملا شمسایلیانی) به سال ۱۱۲۸ هجری قمری آمده است و در آغاز آن چنین نوشته: «من کتب وقف جدی العلامة الواصل الی جوار رحمة رب الله الصمدانی مولانا شمسایلیانی قدس سره فی سبیل الله تعالی طلبا لجزیل الثواب الیه و جعل التولية لابنه المرحوم مولانا شیخ علی عامله الله بلطفه الخفی و بعده لاولاده الذکور بطنا بعد بطن و نسلا بعد نسل و لاولاده الذکور...». نسخه‌های نفیس دیگری از این کتاب در این کتابخانه بزرگ موجود می‌باشد که از جمله آنها نسخه‌ای به «شماره ۲۴۷» به خط فضل الله

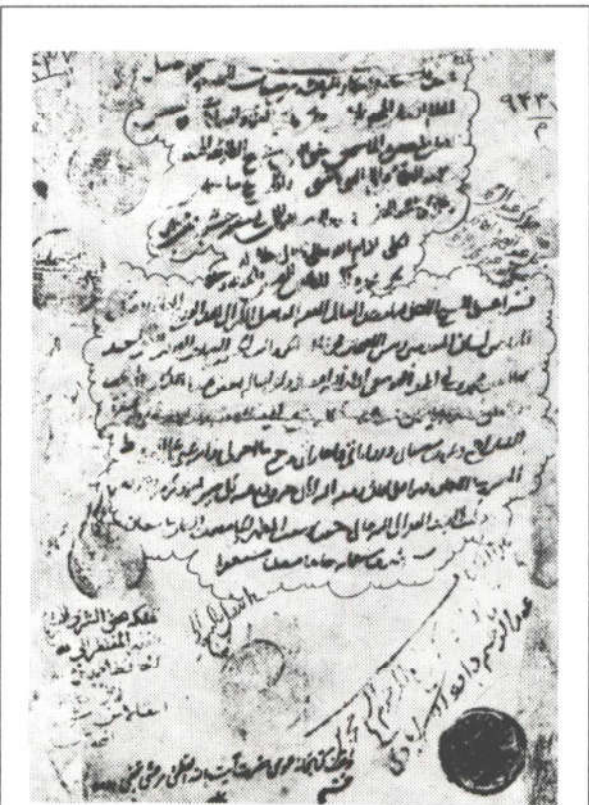
عربی، در فقه شیعی از علامه حلی حسن بن یوسف المطهر، متوفی به سال ۷۲۶ هجری قمری، جلد اول و دوم در یک مجلد، نسخه بسیار نفیس و بی نظیر و بسیار گرانبها، زیرا در پشت برگ آغازین دستخط مبارک علامه حلی مؤلف کتاب به سال ۷۰۲ هجری قمری آمده که اجازه‌ای به خط خود برای بهاء الدین محمد بن ابی‌المجد العوشی از علمای اوایل سده هشتم قمری نوشته است. کتابت نسخه در پایان جزء اول، روز یکشنبه ۱۸ ذی‌الحجه سال ۶۹۹ هجری قمری به خط نسخ ابراهیم بن یوسف استرآبادی آمده است؛ این نسخه مقابله و تصحیح و بر مؤلف خوانده شده و عبارت بلغت قراءة آیده‌الله در بسیاری از مواضع نسخه آمده است. جزء دوم نیز به خط همان کاتب و در همان سال کتابت شده است. عناوین شنگرف، قطع وزیری، جلد تیماج قهوه‌ای از عصر تیموری.

۱۷. جلد چهارم کتاب مختلف الشیعة فی احکام الشریعة، به عربی، از علامه حلی، نسخه بسیار نفیس که در حیات مؤلف (دو سال قبل از رحلتش) در ۱۶ شعبان سال ۷۲۴ هجری قمری، به خط نسخ وشاح بن علی بن محمود بن موسی دهبوش بن محمد بن علی بن محمد بن موسی کتابت شده است. در پشت برگ آغازین نسخه، تملک میرزا جان ابن الامیر جلال الدین محمد الاصفهانی به خط علی بن هلال الکرکی به سال ۱۵ ذی‌قعدة سال ۹۴۶ قمری آمده که نسخه را از تاج‌الدین شیخ حسن الجامعی الجبل عاملی خریداری کرده است و دو تن از علمای آن عصر آن را تأیید نموده‌اند. در صفحه پایانی نیز تملک

نایینی به سال ۱۰۶۳ هجری قمری است که از روی نسخه‌ای به خط مجلسی اول، مولی محمد تقی کتابت نموده است. قطع وزیری ۲۵ × ۱۶ سانتیمتر، جلد مقوایا روکش کاغذ زرافشان، عطف تیماج مشکي. ۱۶. کتاب مختلف الشیعة فی احکام الشریعة، به

برگ پایانی مختلف الشیعة، کتابت در ۷۰۳ هجری، شماره موقت: ۹۲۳

پشت برگ آغازین مختلف الشیعة، با دستخط مبارک علامه حلی، شماره موقت: ۹۲۳

آورده و کتابت نسخه موجود در سال ۶۹۱ قمری است و یقیناً قول صاحب الذریعه اشتباه است. آثار مقابله و تصحیح در حواشی آمده است که احتمالاً بر مؤلف خوانده شده است. قطع وزیری، خط نسخ، عناوین شنگرف، برگ آغاز افتاده، جلد مقوایا روکش کاغذ طلائی، عطف و گوشه مشمع ۲۰. مجموعه دو کتاب در یک مجلد از ابو حامد غزالی، به عربی. الف. کتاب

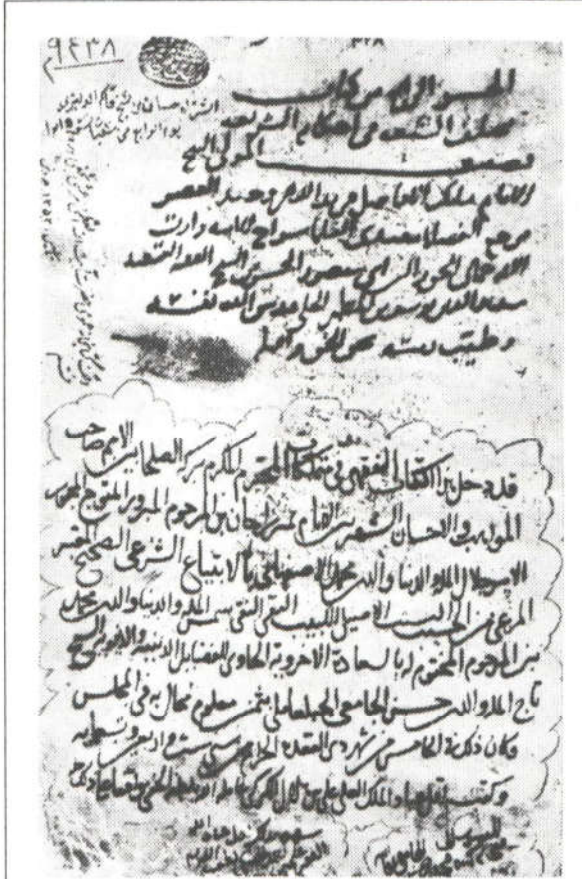
بداية الهداية، کتابت در سده دهم قمری؛ این کتاب بر سعدالدين محمد خوانده شده و مقابله و تصحیح گردیده است. ب. کتاب جواهر القرآن، از ابو حامد

غزالی، به عربی. الف. کتاب

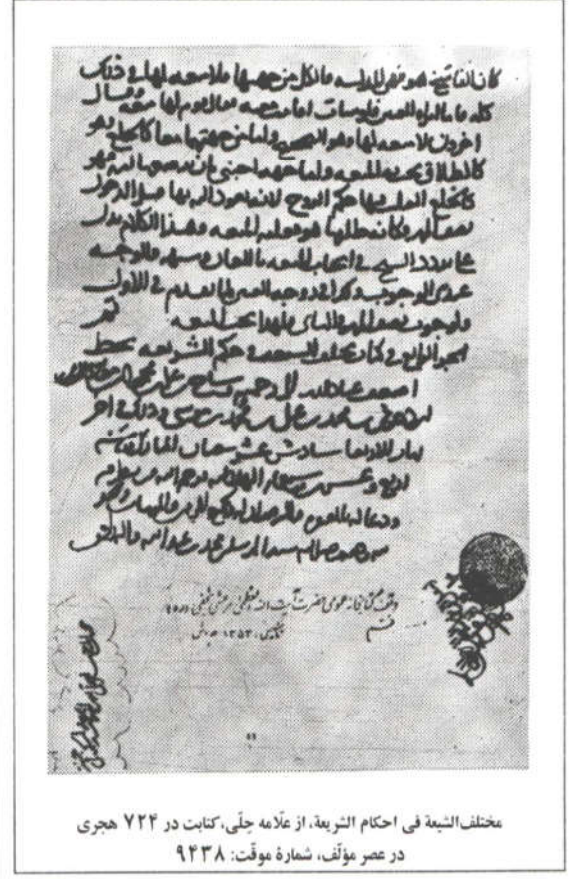
بداية الهداية، کتابت در سده دهم قمری؛ این کتاب بر سعدالدين محمد خوانده شده و مقابله و تصحیح گردیده است. ب. کتاب جواهر القرآن، از ابو حامد

غزالی، به خط نسخ همان کاتب، در سده دهم قمری، عناوین شنگرف.

علی بن محمد بن ابی جامع با مهر دایره‌ای وی آمده است. قطع وزیری، خط نسخ درشت، عناوین مشکی درشت، نسخه بسیار نفیس و کهن و گرانبها، جلد تیماج مشکی.

بست برک آغازین مختلف التبعیه، علامه حلی، کتابت در ۷۲۴ هجری، شماره موقت: ۹۴۳۸

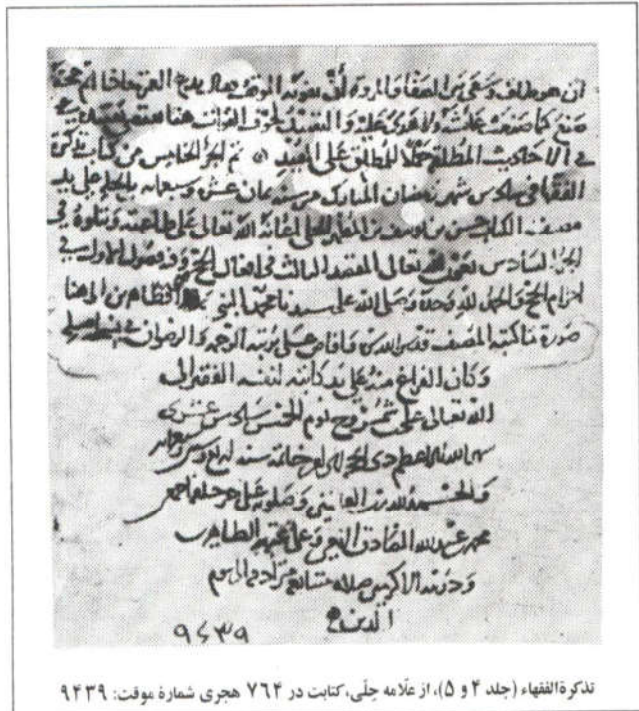

مختلف التبعیه فی احکام الشریعه، از علامه حلی، کتابت در ۷۲۴ هجری در عصر مؤلف، شماره موقت: ۹۴۳۸

۱۸. جلد چهارم و پنجم کتاب تذکره الفقهاء، به عربی، از علامه حلی حسن بن یوسف بن المطهر، نسخه بسیار

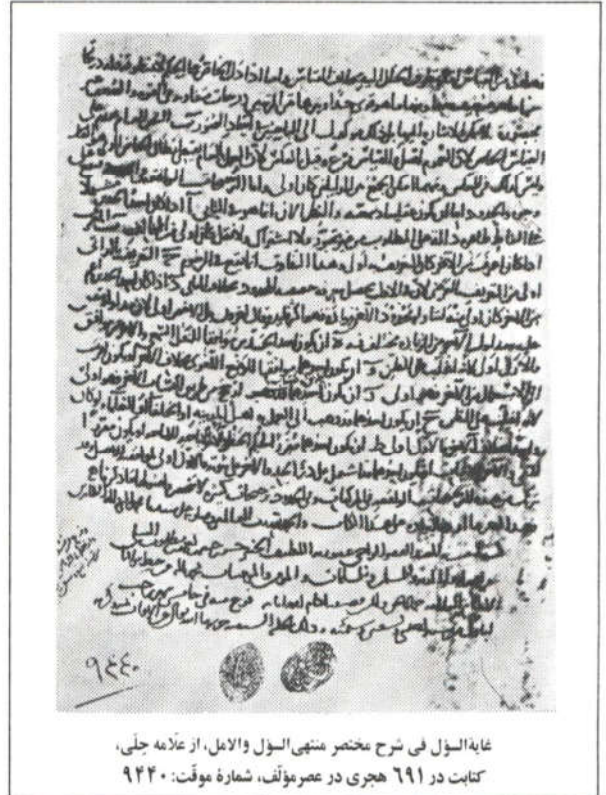
نفیس و کهن و گرانبها، کتابت جلد چهارم در روز جمعه ۲۰ ذی قعدة سال ۷۶۴ قمری و جلد پنجم نیز در ۱۶ ذی حجة ۷۶۴ قمری به خط نسخ محمد بن شمر و خ (یکی از علمای سده هشتم قمری) می باشد. این نسخه را حسن بن حسین بن مطر در ۱۹ صفر سال ۸۴۰ قمری مقابله و تصحیح کرده است و حواشی وی در چند موضع مشهود می باشد. این دو جلد شامل کتاب های زکات و خمس و صوم، اعتکاف و حج می باشد؛ قطع وزیری قطور، عناوین مشکی درشت، جلد مقوایا روکش پارچه گل دار، عطف تیماج قهوه‌ای.

۱۹. کتاب غایة السؤل فی شرح مختصر منتهی السؤل والامل، از علامه حلی، به عربی، در اصول؛ این کتاب را وی در روز شنبه ۲۲ رجب سال ۶۸۷ قمری به پایان برده است؛ نسخه بسیار نفیس و گرانبها، کتابت این نسخه در حیات مؤلف در ۵ رجب سال ۶۹۱ هجری قمری در شهر حله به خط حسن بن حسین بن احمد بن مطلوب النیلی (از علمای سده هشتم قمری)، این نسخه در حیات مؤلف کتاب شده، تاریخ تألیف این کتاب را صاحب الذریعه در سال ۶۹۷ قمری

تذکره الفقهاء (جلد ۵ و ۴)، از علامه حلی، کتابت در ۷۶۴ هجری شماره موقت: ۹۴۳۹

این کتاب نیز بر سعدالدین محمدبن جلال‌الدین عبدالله مشهور به قنوجی خوانده شده و مقابله و تصحیح شده است. وی اجازه‌ای به صاحب کتاب به نام اصیلین یعقوب بن یحیی داده است. این نسخه در

غایه السؤل فی شرح مختصر منتهی السؤل والاعمال، از علامه جلی، کتابت در ۹۶۱ هجری در عمر مؤلف، شماره موقت: ۹۴۰

سال ۱۳۰۹ قمری در کتابخانه مرحوم آیت‌الله حاج میرزا محمد ارباب قمی اشرافی بوده است که خط وی در آغاز و پایان مجموعه آمده است. مهر نصیرالدین سلیمان بن محمد علم الهدی ابن فیض کاشانی در برگ‌های پایانی نسخه آمده است. قطع رقعی کوچک، خط نسخ. در برگ پایانی این مجموعه، این شعر به خط علی بن روزبهان بن علی بن مرشد بن ابی سعید المرعشی آمده است:

پشت دفتر ز بهر آن باشد تاز هر کس بدان نشان باشد
جلد تیماج قهوه‌ای یک لا.

۲۱. مجموعه چند رساله در یک مجلد، از جمله:
الف. رساله در طهارت، به عربی، کتابت در شهر طبرس به سال ۸۳۶ قمری.

ب. مجموعه‌ای عربی شامل خطبه البیان، کتابت در همان سده.

ج. فقه فارسی، کتابت در سده نهم قمری.

د. صورت نسب کاتب نسخه تا حضرت موسی بن جعفر علیه السلام.

ه. فقه فارسی، مختصر.

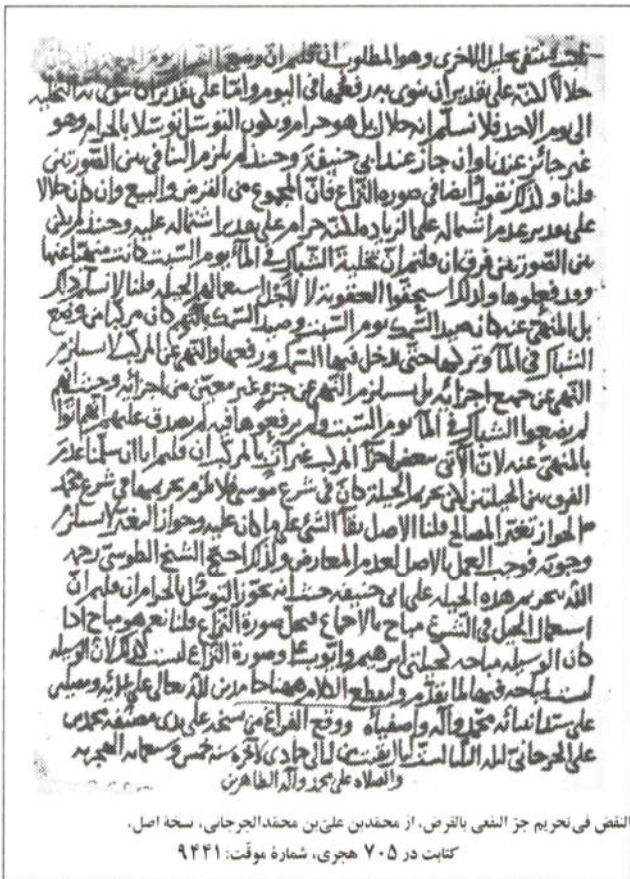
و. دیوان اشعار عربی، کتابت در سده نهم قمری.

ز. فقه عربی، کتابت در سده نهم قمری.

ح. کتاب در طب، به عربی، کتابت در سده نهم قمری. تمامی این مجموعه به خط یک کاتب، قطع رقعی کوچک، جلد مقوایا روکش

پارچه گل دار.

۲۲. رساله النقص فی تحریم جرّ النفع بالقرض، به عربی، از محمد بن علی بن محمد الجرجانی، نسخه اصل به خط مبارک مؤلف در جمادی الآخر سال ۷۰۵ هجری قمری. خط نسخ، نسخه بسیار نفیس و نایاب و چاپ نشده. قطع جیبی کوچک، جلد مقوایا روکش پارچه گل دار، عطف تیماج مشکی.

النقص فی تحریم جرّ النفع بالقرض، از محمد بن علی بن محمد الجرجانی، نسخه اصل، کتابت در ۷۰۵ هجری، شماره موقت: ۹۴۱

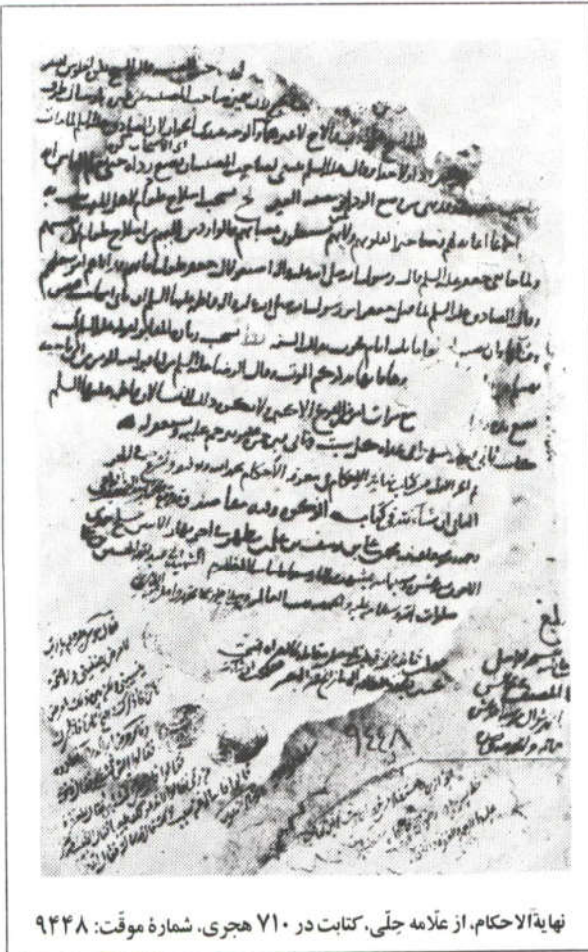
۲۳. رساله تحفه شاهی، در صنعت اکسیر (ترجمه فارسی رساله التعویذ فی صناعة الاکسیر، از ابو علی منصور الحاکم بامرالله الفاطمی که برای فرزند خود (ابوالحسن بن ابوعلی منصور ملقب به طاهر بالله) نوشته است، نسخه نفیس، کتابت در اوایل سده دهم قمری، خط نستعلیق، قطع رقعی کوچک، جلد مشععی قهوه‌ای.

۲۴. کتاب شرایع الاسلام فی مسائل الحلال والحرام، جلد اول و دوم، از جعفر بن حسن بن یحیی (معروف به محقق حلّی) متوفی به سال ۶۷۶ هجری قمری، نسخه بسیار نفیس و گرانها و کهن، کتابت در پایان جزء اول، در روز دوشنبه ۱۹ شوال سال ۷۱۱ قمری به خط نسخ علی بن محمد بن حسن بن محمد بن ابی منصور بن المهتدی السیثی اصلاً التیلی مولدا و مدفنأ. این نسخه به دقت مقابله و تصحیح شده و در بسیاری از جاها در حاشیه، عبارت «بلغت قراءة آیدالله» آمده است. چند تملک نیز در آغاز آمده است. قطع وزیری، عناوین شنگرف، جلد تیماج مشکی.

۲۸. آثار ناصری، به فارسی (در ترجمه و تفسیر عهدنامه مالک اشتر که حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام به مالک بن حارث اشتر نخعی نوشته اند)، از شیخ محمد تقی ذرفولی که در سال ۱۲۸۶ قمری در عصر ناصرالدین شاه قاجار آن را نگاشته و به علیرضا خان عضدالملک تقدیم داشته است. نسخه اصل به خط مؤلف که در ۲۴ شعبان ۱۲۸۷ قمری آن را نوشته و نیمه دیگر به خط فرزند مؤلف (اسماعیل) که در ۲۵ ربیع الثانی ۱۳۰۲ قمری به پایان برده است. خط نسخ خوش، صفحات مجدول و دارای کمند، قطع رقعی، عناوین شنگرف، جلد مشمع زرشکی.

۲۹. مجموعه‌ای از آثار اوحدالدین عبدالله بن مسعود البلیانی، نسخه بسیار نفیس و کهن، کتابت در شب شنبه ۱۹ شوال سال ۸۶۰ قمری در شهر سمرقند در محله دشتک، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، قطع وزیری، جلد مشمعی سبز.

۳۰. رساله الدر الفرید فی معرفة موارد التوحید، به فارسی، از محمد شیرین، نسخه بسیار نفیس و ارزشمند، کتابت در سده نهم قمری، خط نستعلیق، عناوین شنگرف، برگ پایانی افتاده، قطع رقعی کوچک، جلد مشمعی سبز.

نهایة الاحکام، از علامه جلی، کتابت در ۷۱۰ هجری، شماره موقت: ۹۴۴۸

۲۵. التذکره الفاخرة فی فقه العترة الطاهرة، از شیخ حسن النحوی (از شیعیان زیدی)، به عربی در فقه، نسخه بسیار نفیس و مهم و کهن، کتابت در نیمه دوم سده هشتم هجری قمری، خط نسخ، عناوین شنگرف، متأسفانه نسخه آفت دیده و نیاز به ترمیم جدی دارد. قطع وزیری، جلد تیماج قهوه‌ای فرسوده.

التذکره الفاخرة فی فقه العترة الطاهرة، شماره موقت: ۹۴۶

۲۶. کتاب کامل السقیفة (یا کامل بهائی)، به فارسی، از شیخ عمادالدین حسن بن علی بن محمد بن علی الطبری المازندرانی، نسخه نسبتاً مصحح، خط نستعلیق، کتابت در سده یازدهم قمری، قطع وزیری، برگ آغاز افتاده، جلد تیماج قرمز.

۲۷. کتاب نهایة الاحکام فی معرفة الاحکام، از علامه جلی، حسن بن یوسف بن المطهر، در فقه شیعی، به عربی، نسخه بسیار نفیس و گرانبها و کهن به خط محمد بن علی بن یوسف بن علی بن المطهر (برادر زاده مؤلف)، در دوشنبه سلخ جمادی الآخر سال ۷۱۰ قمری (در عصر مؤلف، در شهر کربلا)، این نسخه بسیار نفیس دوبار مقابله و تصحیح شده، که یک بار آن در سال ۷۱۱ قمری انجام شده است. این نسخه در کتابخانه فخرالدین نصیری بوده و در الذریعه از این نسخه نام برده شده است. قطع وزیری، خط نسخ، عناوین شنگرف، جلد تیماج قهوه‌ای ضربی از عصر تیموریان.